ادونو

ي

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: ژوند د یادونو لاندې

لیکونکے: محمد طاهر عابد طائرؔ

املا کره کتنه: طلبگار خوگیاني

زیر کتنه: پروفېسر اعجاز احمد

سرپاڼه: اسد گدون

چاپ کال: اکتوبر ۲۰۱۵ء

چاپ وار: لومړی

چاپ شمېر: ۵۰۰ ټوکه

کمپوز: اماني

Ketabton.com

د طائرؔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

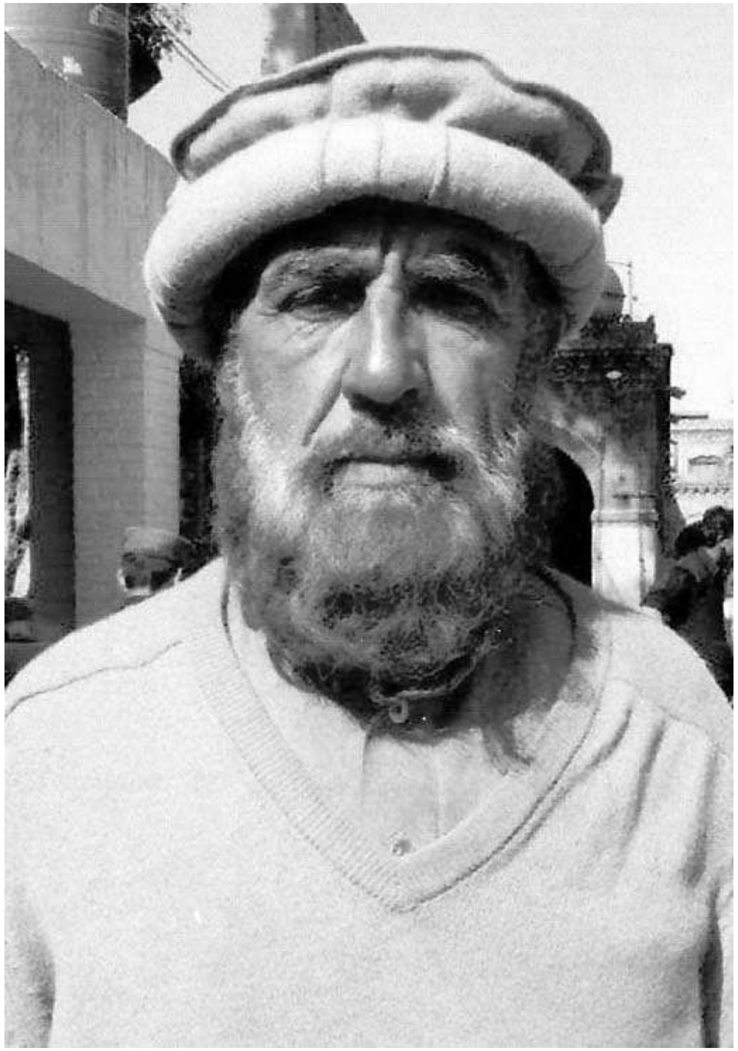

د سترګو رپ کې سړی بوځي د وختونو شاته
خدایزده چې څه وي د ځينو تصويرونو شاته

ګېر شوم طائره! د وختونو لاندې
بس تېروم ژوند د يادونو لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترون

د ګران استاد ارواښاد میا «نثارالدین صیب» په نوم چا چې خپل ټول ژوند تر آخري ساه پورې د علم د رڼا په خورولو کښې تېر کړۀ.

سریزه

اوس دې یادونه افسانې ښکاري
داسې دستور د زمانې ښکاري

دا شعر واقعي د کمال شعر دے، چې انسان وفات شي، نو یادونه یې افسانې جوړې شي. د خدای پاك نظام دے چې د دنیا مادي هر څیز لره زوال شته، ځکه چې الله پاك په خپل قرآن پاك کښې فرمایي: « هریو زنده به یوځل ضرور د مرګ مزه څکي» انسان مړ شي، خو یاد یې پاتې شي. یاد یو داسې شے دے چې دې لره زوال نشته. دا اټل خبره یا امر دے.

د دنیا هرڅه به زاړه شي
د جانان غمه په والله زړېږي نه

زۀ نۀ پوهېږم چې خپلې خبرې د کوم ځاې نه شروع کړم او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم ځاې يې خلاصې کړم. لنډه دا چې دا يو څو ماتې ګوډې خبرې خاطرې د خپل ګران استاد ميا نثارالدين صېب په ياد کښې ليکلي دي، ځکه چې د ژوند هېڅ څۀ پته نۀ لږی. هسې نه چې مرګ تلوار وکړي او زۀ لۀ دې څو خبرو نه محروم پاتې شم... په دې ليکلو کښې ما سره پوره پوره مدد د مياصېب ځوئے ((مياعادل نثار صېب)) کړے دے، چې د هغۀ زۀ ډېره مننه او شکريه ادا کوم او ورسره زما د کلاس ملګرو هم ډېره مننه چې ماته يې ددې خبرو ليکلو دپاره ډاډ راکړے دے. الله پاك دې د مياصېب روح ته خوشحالي ور نصيب کړي او د هغۀ په زامنو دې هم الله پاك خپل خصوصي رحم وکړي او خپل ټول ملګري او استاذان ښاد او آباد غوارم.

په ډېر درنښت

محمد طاهر عابد طائرؔ

رښا د مرګ په ګودر نۀ ورکيږي

د ژوند دتکميل د ټولو نه لويه مرحله مرګ دے. مرګ انسان وژني هم او را ژوندے کوي يې هم، څوك چې د ژوند د خير د فلسفې سره شپې صبا کوي او د انسانيت د ارتقاء د تصور سره په لاره ځي مرګ يې هم نۀ شي وژلے.

دې مجموعه کښې ښاغلی محمد طاهر عابد طائر هم د خپل قدر مند استاد ((ميانثارالدين صېب)) د مقصدي ژوند او بې لوثه عمل خاکه په دغه بنياد راپه ډاګه کوي چې:

مرنے والے مر تو جاتے ہیں فنا ہوتے نہیں
یہ حقیقت میں کبھی ہم سے جدا ہوتے نہیں

د ښاغلي طائر دا کتاب ده مينې د هغه احساس غورځنګ دے چې ورك منظرونه، سپيڅلي رويّے او ډوبېدونکې ننداري د نظرونه په آسانه سوزېدو ته نه پرېږدي.

ښاغلی يو طرف ته د خپلې موضوع مادي حدونو او چوکاټونو نه تېښته نۀ ده کړې، نو بل اړخ ته يې د خپلو تجربو او فراستونو پۀ تار کښې د خپل استاد د رېښتينو وصائفو ملغلرې اميل کړی دې او دا حقيقت يې راښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې دے چې:

لطافت بے کثافت جلوہ پیدا کر نہیں سکتی
چمن زنگار ہے آئینۂ باد بہاری کا

(غالب)

ښاغلے لیکونکے په دې راز پوهه دے چې د انسانیت معاشره د اقدارو، روایاتو، رسمونو او د انفرادي اجتماعي عادتونو نه دخپل وجود ښکلاګانې او ساه ګانې اخلي او هم په دې باندې ژوندے وي. مادي وجودونه فنا کېدے شي خو ښائسته رویّے لازواله او دائمي وي. ځکه خو د تصویرونو د شخصي حوالو دیادولو سره سره هغه تصورات هم نه هېروي چې د تاریخ په هر پړاؤ ورته انساني معاشره پامتداره پاتې شوې ده. ښاغلے خاکه نګار ډېر په هنر د خپل استاد داسې خوبیانې مخې ته راولي چې دیو انسان ژوند کښې راشي نو سترګې او ذهن یې د رڼا ګانو اوپلوشو په دریاب ورګډیدے شي. ښاغلي طاهر عابد طائر د ژوند په داسې مرحله کښې دے چرته چې د سحر او ماښام پهٔ تعبیرونو کښې فکر تیروځي او نظر تندك کېږي. ولې د خوشحالۍ زیرے دادے چې داسې نه شویدی او نه داسې احتمالاتو په تول کتاب کښې چرته پټ پټوني کړی دی.

خاکه نګاري او د خاکې فن په پښتو نثر کښې په اردو کښې د مالګې برابر هم نه دے. ځکه دا وئېل چې یار ښاغلے په دې

لړ کښې ده چا د اثر لاندې دے. بې ځایه دعویٰ ده. البته په اردو ژبه کښې فرحت الله (بیګ)، رشید احمد صدیقي، رضا همداني او فارغ بخاري د کمال خاکې لیکلي دي، چې ذوق ورته په تماشا او فکر ورته ګوته پهٔ خُلهٔ دے. بیا هم د طائر خاکې د ټولو نه په فرق محسوسیږي. طائر د خپل استاد د شخصیت نه صرف داسې حوالې تصویر کړې چې پخپله ورته محبوبي دی بلکه داسې اړخونه یې هم د انځورګری د منزلونو نه راتیر کړی دي چې رنګ، نسل، جغرافیے او طبقاتي قدغنونو نه آزاد دی او دا سلسله د ښاغلي محمد طاهر عابد طائر د آفاقي سوچ پهٔ ترتیبولو کښې بنیادي حېثیت لري. هیله لرلے کېدے شي چې دا ښاغلے به په راتلونکي ساعتونو کښې د هاغه لیکونکو او تخلیق کونکو په قطار کښې په هڅکه غړی اودریږي کوم چې د قام تقدیرونه بدلوي او د انسانیت نوې او رڼا تعبیرونه ویشي.

په ډېر درناوي

ډاکټر اظهار الله اظهار

صدر اردو څانګه

اسلامیه کالج یونیورستي پېښور

۱۵ نومبر ۲۰۱۵ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

دنوي تهذيب په رڼا کښې چې څومره تياري دي د هغې سيورے د نننۍ ژوند له سحر نه هم ښکاري او په مانښام کښې هم. زمونږ معاشره په ډېره تېزۍ سره له بد تهذيبۍ سره مخامخ ده زمونږ تهذيب د شکست و ريخت يو داسې طوفان او سېلاب ته مخامخ دے چې هرڅه په کښې لاهو ښکاري او که چېرې د عقل خاوندانو او شعور مالکانو دې طوفان ته او دې سېلاب ته د علم و هنر، د عقل و شعور او د مذهب و تهذيب بند ونه تړلو نو خداى خبر چې زمونږ انجام به څه وي.
دا د حقيقت يو مخ دى.

د حقيقت بل مخ؟ د حقيقت بل مخ همېشه موجود وو، کله تت او کله روښانه او حقيقت دا دے که يو طرفته په نوي کل کښې عملي،بد تهذيبي او بې ترتيبي ښکاري نو بل طرفته په نوي نسل کښې داسې ستوري هم شته چې د خپلو آثارو له کبله ځلنده ښکاري او د خپلې مطالعې مهذبي رويې او علمي وادبي هلو ځلونه د نوي سحر اميد ښکاري.

محمد طاهر عابد طائر د نننې متضاد بيانيې او منظر نامې داسې ځوان قلمکار دے چې په خپل وړومبي اثر ((ژوند د

يادونو لاندې)) کښې نه صرف خپل هنر ښکاره کوي بلکه هغوي چې په کم خلوص او مينې سره د خپل ګران استاد ميانثارالدين صاحب ذکر او تذکره کړې بذات خود دا ديو رشد او مهذب شاګرد او د علم و ادب سره د بې کچې تعلق ديو طالبعلم قصه را وړاندې کوي. يو وخت وو چې په پښتو کښې نثر ډېر کم ليکلے کيدو خو اوس داسې نه ده هرڅو نن هم د نثر په مقابل کښې شعر، بې انتها ليکلے کيږي خو ورسره په څنګ کې تخليقي او غير تخليقي ادبي نثر هم خپل وجود ښه دورن احساس ورکوي.

((ژوند د يادونو لاندې)) د محمد طاهرعابدطائر ليک يو سوانحي خاکه ده چې ممدوح يې ميانثارالدين صاحب دى. طائر د خپلې مشقۍ باوجود تر ډېره حده پورې په خپل ليک کښې کامياب دے، دا ځکه وايم چې ماه چې دا مسوده ولوستله نو زه ديو داسې شخصيت نه پورا پورا آشنا شوم چې ما هيڅ نه پېژندو.

طائر په ډېره ساده ژبه کښې د مياصاحب کړه وړه، حليه د هغوى مشغله د هغوي تعليم و تعلم سره شوق د ژبو او د ادبياتو سره دهغوي مينه په ښهٔ دول سبق ښودل. د هغوى ذاتي زندګي او ډېرې خوبيانې او د هغوى هغه شفقت چې کوم د طالب علمانو دپاره عمومي وو، بيان او څرګنده کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے چې پُر تاثیره هم دے او خوندور هم. طائر خپل دې نثري لیك او لتهون کښې تر خپله حده کامیاب او کامران دے د هغوی دا تحریر نه یوازې د لوستلو قابل دے بلکه دا تحریر یې خپل استاد ته خراج تحسین هم دے، چې د کوم نه استاد او د شاګرد بې لوخه تعلق او د شاګرد په ذهن و قلب کښې د استاد لپاره موجود قدر او احترام موجزن ښکاري.

((ژوند د یادونو لاندې)) کښې د قلم یو څو معصومې غلطیانې هم ښکاري خو زه امید لرم چې د طائر قلم به ان شاء الله داسې روان وي او که هغوی دا رنګ مطالعه، مشاهده او قلم سره خپل تړون او خپله وابستګي برقرار وساتله نو دوي به ډېر زر په پښتو ادب کښې خپل ځائے پیدا کړي.

ډاکټر تاج الدین تاجور
شعبه اردو،
ګورنمنټ کالج پېښور

ایک تاثر

مشتاق احمد یوسفی نے اپنی ایک تحریر میں "یادماضی" کے جزیرے میں رہنے والے شخص کے لیئے کیا خوبصورت اور موزوں لفظ استعمال کیا ہے. یعنی "یادش بخیریا" ذاتی طور پر میرا یہ خیال ہے کہ انگریزی کے لفظ (Nostalgic) کا اس سے. بہتر ترجمہ ممکن نہیں. (ژوند د یادونو لاندی) بھی ایک ایسے ہی کسی "یادش بخیریے" کی کتاب ہے. پشتو زبان اور اس کا ادب آج جس بلندی پر ہے. اگر ہم اُسے معیار اور پیمانہ بنا کر اس کتاب کا مطالعہ کریں گے تو یہ زیادتی ہوگی.

لیکن اگر ہمارے پاس پیمانۂ خلوص اور محبت ہے تو یہ کتاب اُس پیمانے پر ضرور پورا اترتی ہے محمد طاہر عابد طائرؔ نے اپنے استاد محترم "میاں نثارالدین صاحب" کو جن الفاظ میں خراج عقیدت پیش کیا ہے اور جس محبت اور خلوص سے پیش کیا ہے وہ آپ کو اس کتاب کی سطر سطر میں دکھائی دے گا. مصنف کی جواں سالی سے یہ اندازہ لگانا مشکل نہیں کہ اپنے استاد محترم سے ماضی بعید کا قصہ نہیں بلکہ چند سال ادھر کی بات ہے. اور یہ امر میرے لیئے بجائے خود حد درجہ طمانیت اور تقویت کا باعث ہے. کہ (الحمداللہ) ہمارے اس معاشرے میں ایسے درد دل رکھنے والے اساتذہ اور ایسے عقیدت رکھنے والے شاگرد آج بھی موجود ہیں. کہنے

(c) ketabton.com: The Digital Library

کو تو یہ کتاب کسی شخصیت کا تذکرہ ہے۔ لیکن کتاب کا مطالعہ کرتے ہوئے آپ پر یہ بات کھُلتی ہے کہ آپ یادوں کے ایک ایسے جزیرے یا وادی میں داخل ہو گئے ہیں۔ جہاں ہر طرف شجرہائے سایہ دار ایستادہ ہیں۔ میری ذاتی رائے تو یہ ہے کہ اس کتاب کا مطالعہ ضرور کرنا چاہیئے۔ اس لئے نہیں کہ پشتو کا اعلیٰ ادب پڑھ سکیں بلکہ اس لیئے کہ اس نفسا نفسی کہ دور میں آپ کو یہ چند صفحات ایسے پڑھنے کو ملیں گے جن میں اول و آخر خلوص ہی خلوص ہے۔

پروفیسر اعجاز احمد
شعبہ اردو
گورنمنٹ سپیریئر سائنس کالج

۱۰ نومبر ۲۰۱۵ء

ژوند د یادونو لاندې

یادونه ښهٔ وي او که بد ، د انسان په لاشعور کښې پراتهٔ وي. انسان که هرڅومره کوشش اوکړي چې د دې یادونو نه ځان خلاص کړي او د زړهٔ نه یې چرته لرې اوباسي خو دا کار دومره اسان نهٔ وي. یادونه که خوارهٔ وي نو بنده لهٔ پرې سکون او آرام نصیب شي او که چرې تراخهٔ وي نو دومره بې دمه شي تهٔ به وې چې څوك ترې په زور څرمن اوباسي او کوشش کوي چې د دغې یادونو نه ځان خلاص کړي، خو څومره مزه چې په خوږو یادونو کښې وي دومره مزه د ژوند په یوه لاره کښې هم نه وي. سړے کهٔ هرڅومره د ژوند په کشالو کښې بوخت وي خو بیا هم چې د فرصت څهٔ لمحات هغه ته پهٔ لاس راشي او ځان له یواځې شي دغه خواږه یادونه د هغهٔ ملګري وي او دے ډېر لرې د خیالونو دنیا ته بوځي او هغه یادونه لکه د فلم د دهٔ د ذهن پهٔ پرده ده تهٔ وار په وار ښکاره کېږي او دے ترې مزه اخلي. دا تسلسل تر هغه وخته پورې نه ماتېږي ترڅو چې دهٔ ته چا آواز نهٔ وي ورکړے او یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے پخپله د یادونو د دنیا نه را بهر نۀ شي. خو ډېر کم خلق وي چې دغه یادونه برقرار اوساتي. د وخت د تېرېدو سره ډېر یادونه د ذهن نه وځي خو د یو پخواني ملګري په ملاوېدو هغه یادونه واپس راشي او دے ډېر بې قراره کړي، خو طائر یو داسې زلمے لیکوال دے چې هغه دغه یادونه ډېر پۀ کمال پۀ کتاب ((ژوند دیادونو لاندې)) کښې یوځائے کړي دي. طائر سره زما ملاقات نۀ دے شوے. صرف د فیس بُک په لار هغه سره زما خبرې اترې او د لیك په حواله لیده کاتۀ شوي دي. هغه وخت په وخت د فیس بُك پۀ لاره خپل لیك کۀ هغه نثر وي او که نظم او که غزل ما سره شریك کوي. په دغه حواله زۀ دا وئیلے شم چې هغه به د مستقبل یو ډېر ښۀ لیکوال وي.

خبره ما دیادونو کوله. اوس راځم دې خبرې له چې طائر څه داسې کمال کړے دے. نو په دې سلسله کښې زۀ دا وایم چې طائر د خپل سکول یو استاذ ((میا نثارالدین صېب)) نه ډېر متاثره وۀ. او هغۀ سره یې بې کچه مینه وه، چونکه دۀ اوس خپل تعلیم د سکول تر حده پورې پوره کړے وۀ او د سکول د چار دېوارۍ نه بهر راوتے و. ظاهره خبره ده چې انسان د ژوند پۀ کشالو کښې اخته شي او ده سره بیا دومره وخت نۀ وي چې روزانه دې یوبل سره ملاؤشي چرته په لار کښې ملاقات اوشي نو بېله خبره ده. د غه حال د طائر سره هم

شوے دے. دے هم د ژوند په کشالو کښې دومره اینښتے وو، چې د ده مرګ نه اته (۸) نهه (۹) ورځې پس خبرېګي، د مرګ خبر اورېدو سره د هغه د پښنو نه زمکه تختي او په تېر شوي وخت پسې افسوس کوي او چې کله یو اځې شي نو هغه ټول یادونه یې مخې ته شي کوم چې یې د خپل استاذ محترم سره تېر کړي وو. ما چې د کمال خبره کړې وه نو هغه دا وه چې دۀ یادونه خپل ذهن او زړۀ کښې خوندي نه کړل بلکه ډېر پۀ ښې طریقې سره هغه ټول یادونو ته یو ترتیب ورکړو او په یو کتابي شکل کښې ((ژوند دیادونو لاندې)) دنیا ته وړاندې کړۀ او خپل محترم استاد ((میانثار الدین صېب)) ته یې هغه مینه ورکړه چې د خپل ځان سره یې نور خلق هم په هغه مئین کړه.

ارشد قمر

شرقي پیران مردان

۲۴ اکتوبر ۲۰۱۵ء

حامداً و مصباً اما بعد....

کله چې مې کتاب ویل شروع کړل، نو په کښې ورك شوم او چې کله مې ختم کړو او ترېنه فارغ شوم نو د ماضي د تمامو حالاتو او واقعاتو حسرت او ندامت مى چال په زمانه کښې وپېژندل او مستقبل کښې مې د وفا نور خیال ساتلو غزم او د هغې نقد ثمره مې په لمن کښې وه.

د ښاغلي محمد طاهر عابدطائر مجموعه (ژوند د یادونو لاندې) چې مې کله مطاله کولو نو د کتاب مینځ ته نۀ وم رسېدلے چې زۀ یې د ماضي حالاتو ته متوجه کړم او د خپل ژوند د یادونو او خاطرو په چپو یې لاهو کړم چې وتل ترینه ګران وو...

د محترم طائر صیب دخپل استاد سره دې بې کچه مینې او محبت او خلوص یوځل بیا زما په زړۀ کښې تېر یادونه او خاطرې را ژوندۍ کړې او د خپلو اکابرېنو او مشائخو یو لوې فهرست مې مخې ته شو- ناڅاپه به دا اشعار رایاد شو

چې:

ملے خاک میں اہل شاں کیسے کیسے
مکیں ہوگئے لا مکاں کیسے کیسے
ہوئے نامور بے نشاں کیسے کیسے
زمیں کھاگئی آسماں کیسے کیسے

یو په کښې شك نشته چې تاریخ دے چې د ولسونو کړېنې خوندي ساتي او واقعات پرې کوي... د ځینو اشخاصو کړینې داسې وي، چې نه یوائې تاریخ یې د خپل ویړ تندې افتخار ګڼي بلکه راتلونکي نسلونه ورباندې هم ویاړ کوي، کوم انسان چې د خپل ژوند مقصد پېژندلے وي نو داسې انسان دیو ویاړمنې تاریخ درلودنکی وي. د تاریخ په پاڼو کښې دیو ځلانده ستورې په شان ځلېږي او د ده یادونه او خاطرې د خلقو په زړونو باندې حکمرانې کوي او د تل لپاره ژوندے وي لکه یو شاعر وایي:

چې پېدا شوې تا ژړل خلقو خندل
داسې مړ شه چې تۀ خاندې خلق ژاړي

طائر صیب یو داسې موضوع اختیار کړې چې څومره لیکل پرې وشي نو اختتام نه لري، لکه شیخ سعدي وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه حسنش غائتے دارد نه سعدی را سخن پایان
بمیرد تشنه مستسقی و دریا همچنان باقی

اويا دا چې:

ستا د حسن ګلان ډېر دي
جولۍ مې تنګه زه به کوم کوم ټولومه

راځم خپل مطلب ته چې د انسان ډېر قيمتي ﺷﻴﺰ په دنيا کښې وخت او عمر دے، چې د ماضي، حال او مستقبل په خانو تقسيم دے. داسې کردار او عمل کول چې دۀ لپاره باقيات صالحات او نورو لپاره اسوۀ حسنه وګرځي. خپل اوقات او عمر په ښو خاطرو او يادونو باندې مزين او قيمتي کړي، ځکه چې وخت او عمر د چا انتظار نه کوي لکه عبدالرحمن بابا فرمايي:

بيا يې وار پۀ دنيا نۀ راځي رحمانه
په هر چا باندې چې تېر شي وار د عمر

هرڅه به دنيا کښې وي اومونږ به نه يو، خو زمونږ يادونه او خاطرې به وي.

ہزاروں منزلیں ہوں گیں ہزاروں کارواں ہوں گے
بہاریں ہم کو ڈھونڈیں نہ جانے ہم کہاں ہوں گے

په آخر کښې زه خپل ګران ورور محمدطاهر عابد طائر ته د زړۀ له کومې دعا کوم چې الله تعالی دې ورله په علم و عمل او عمر کښې برکت عطاء کړي. دې کتاب ته شرف قبوليت او په فن د علم کښې دې ورته الله تعالی مزيد ترقي ورکړي.

اين دعا از من و از جمله جهان
آمين باد

بنده ناچيز مولانا محمد عبيدالله ((فريد))
خطيب و امام مسجد آغه ميرجاني شاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه

دګران کشر محمد طاهر عابد طائر صېب څخه مننه چې په
دې مشېنرۍ دور کښې يې زما والد صېب پۀ ښۀ لفظونو
وستائيل. په دې وخت کښې داسې خلق ډېر کم وي چې خپل
استاد سره دومره مينه اوکړي، چې د استاد هر لفظ و حرکت
په خپل ذهن کښې محفوظ کړي او د استاد د مرګ نه پس
هغۀ ټول واقعات خوندي کړي او يو کتابي شکل ورکړي.
يقيناً دا ډېر ګران کار دے خو طائر صېب په خپل هنر او
همت ترسره کړو او زما د والد صېب په اړه يې د کورۀ بهر
ژوند نۀ هم مونږ ته آګاهي راکړه.
د والد صېب تلو نه پس زمونږ ژوند ډېر نيمګړے دے خو په
دې نيمګړتيا کښې مونږ ته خپل مشرانو، تره ګانو او د
مياصېب ملګرو ډېر ډاډ راکړے. د هغو ډېر احسان منديو.
ورسره د هغۀ مشرانو، د مياصېب ملګرو او زمونږ ملګرو

هم ډېره مننه چا چې په بيمارۍ کښې هم د مياصېب وخت په
وخت پوښتنه کړې او د رشته دارۍ، رورولۍ، ملګرتيا او د
شاګردۍ ترمينځ د مينې تار يې پريکړېدو ته نه دے پرېښے.
په آخره کښې طائر رور تۀ ده دې کتاب په حقله مبارکي وايم
او د ژوند په هر پړاؤ يې شاد او کامران غواړم.

پۀ مينه ډاکټر مياراشد نثار
کلے موسٰی زۍ پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میا صېب لنډه پېژندګلو

◈ نوم:	میاں نثارالدین
◈ د پلار نوم	میاں عبدالمجید
◈ زېږېدنه	۱۹۵۵ - ۷ - ۱۰
◈ وفات	۲۰۱۴ - ۱۰ - ۱۹
◈ د پیدائش کلے	محله ګهڑی میا ګان موسیٰ زے پېښور
◈ میټرک	پشاور نمبر ۲ سکول جی ټي روډ ۱۹۷۱ ء
◈ ایف اے	ګورنمنټ کالج پېښور ۱۹۷۴ء
◈ بي اے	۱۹۷۸ء
◈ بي ایډ	۱۹۸۰ء
◈ ایم اے	انګلش ۱۹۸۴ء
◈ سی ایس ایس	په اول نمبر ۱۹۸۱ء
◈ دنوکرۍ پوسټ	په نمبر ۲ سکول کښې ۲۰۰۷ء
◈ هیډماسټر	په خپل کلي کښې جون ۲۰۱۴ء
◈ اولاد	میاں راشد نثار، میاں عاطف نثار، میاں عادل نثار، میاں کاشف نثار
◈ تخلیقي کار	مضمون نګاري، کالم نګاري د نهم او لسم دپاره نوټسونه

هغه چا رښتیا وائلي دي چې:

کیا بھروسہ ہے زندگانی کا
آدمی بلبلا ہے پانی کا

هر څومره چې زهٔ د یادونو نه تښتېدل غواړم، خو زما د زړهٔ او ذهن لمن نهٔ پرېږدي. دا څو خبرې ما د خپل ستر استاد اروابناد «میا نثارالدین صېب» په یاد کښې لیکلي، چې هغه زما دپاره ډېر یو غوره انسان وو. او د هغوی ماسره او زما د هغوی سره ډېر ښهٔ وخت تېر شوے وو.

خو افسوس مرګي مونږ خپلو کښې سره دې څو خوږو شېبو ته پرې نهٔ ښودو او سره یې جدا کړو. زما ډېر ارمانونه د میا صېب د وفات نه پس هغه ټول لکه د وچ ګل ورژېدل او زهٔ نیمګړے نیمه خوا پاتې شوم.

ګران میاصېب د خپل ژوند او د خپل چاپېرچل خاندان، یارانو، دوستانو او د خپل شاګردانو دپاره یو مثالي ژوند تېر کړے وهٔ. هغه د علم و عرفان یو روان سمندر وهٔ، چې هرچا به تربنه خپله علمي تنده ماتوله. د میاصېب په طبعیت کښې بلا خوبیانې پرتې وې... عاجزي، انکساري، ظرافت، لطافت، فصاحت دومره په وضاحت سره ښکارېدل، چې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کم فهمه انسان به هم د هغوی مخ ته وکتل نو پرې پوهه به شو.

میاصېب د مډل سکول یو داسې استاذ وؤ، چې خپل ټول عمر يې د علم پر چار او د علم رڼا خورلو کې تېره کړې وؤ، امید دے چې دې سره به د ډېرو کورونو نه د جهالت تېرې لرې شوې وي. میاصېب هر څوکه د سکول استاذ وؤ، خو هغوی به خپلو شاګردانو سره د پلار، رور، ملګرې په شان وخت تېرولو... ښۀ مزیدار برابر قد د عاجزۍ لباس يې په غاړه، عینکې يې په سترګو په شرعه برابره ګیره، چې په کښې تور لږ او سپین زیات وو. پاکه لهجه د مخ نه يې صداقت ځلېدۀ، طبعیت يې د خندا طرف نه لږ شان سنجیدګۍ ته زیات مائل وؤ، هر شاګرد ته به يې د زوی په نظر کتل.

د میاصېب د مرګ خبر اورېدو سره زما د پښو نه زمکه اوتښتېده، وارخطا شوم په خپل غوږونو مې باور نه راتلو، سمدستي مې خپلو ملګرو سره د فون په ذریعه رابطه اوکړه ټولو ملګرو باوري کړم او ډېر زیات خفه شوم... او بله د غم خبره دا وه، چې زۀ خبرېدم خبرېدم نو د میاصېب دوفات تقریباً اته، نهه ورځې تېرې شوې وې. په دې لړکښې زمونږخوږ ملګرے «مفتون غرق وپرق صېب» د ژوند ابتداء

او انتها په خپل دوو شعرونو راغونډوي چې وايي:

د خدائے حکم وو له خاورې را پیدا شوم
لکه ګل نیمګړی ژوند ته په خنده شوم

خوتر پایه مې دژوند سپرلے مل نه شو
ارمانجن ترېنه په نیمه لار جدا شوم

د میا صېب وفات نه تقریباً درې څلورمیاشتې مخکښې زۀ، احمد، اجمل، عبدالهادي اوعمرخالد د څه کاردپاره خپل زوړ سکول نمبر ۲ تۀ تلي وو، نو مونږ د سکول نه باهر د سکول دروازې سره ولاړ وو، چې ناڅاپه میاصېب په خپل موټرسائیکل زمونږ مخې ته ودرېدو مونږ ورسره مصافحه وکړه او د خپلو خبرو مطابق مو ترې تپوس وکړو، چې تاسو چرته روان یاست اودا تاسو ولې دومره کمزوري شوي یاست؟ نو میاصېب په ځواب کې وویل چې:

« ماخو ډېره سنګینه بیماري تېره کړه په سر کښې مې رسولۍ شوې وه د هغې اپرېشن مې وکړو او ډېګري ګارډن ته دمعاینې لپاره روان یم» مونږ پرې دزړۀ دتله خپل غم څرګند کړو........

نوچونکه ما سره او عمر خالد سره يې لږ طبعیت لګېدلی وو نو په تللو تللو کښې يې راته وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اوس مَېسج هم نه کوې کله کله خو مَېسج کوه»
دا خبره اوس هم زما په غوږونو کښې کړنګېږي. دا ملاقات زمونږ د میاصېب سره آخري ملاقات وو او داسې سپېرهٔ ملاقات وو چې بیا یې مونږ په جنازه کښې هم شرکت ونهٔکړو.
په دې باره کښې عثمان علی عثمان ډېر ښهٔ وایي چې:

د ویر آواز به د هر چم هرې قلاه نه نهٔ تلے
کاش چې دا بعضې بعضې خلك د دنیا نه نه تلے

د میاصېب دې غم زهٔ داسې بې ځایه کړم چې تر اوسه خپل ځاې ته نه یم راغلے..... او د میا صېب دا یوه خبره ما ډېر بې سُره کړي چې: « کله کله خو مَېسج کوه»
شاید چې میاصېب زما نه ګیله لرله.... او خفه رانه لاړو......

بچھڑا کچھ اس ادا سے کہ رت ہی بدل گئی
اک شخص سارے، شہر کو ویران کرگیا

د میاصېب مرګ زمونږ د زړهٔ کورونه وران کړل. بیا د میا صېب د تعزیت دعا دپاره نهمه، لسمه ورځ پس د جمعې ورځ وه مازیګر وخت کښې د میاصېب (موسی زئی) کلي ته کور ته ورغلو... نو ما ځان سره د میاصېب هغه ((فارسي لغت)) هم یوړو کوم چې ماله میا صېب په لسم جماعت کال ۲۰۱۱ -

۲۰۱۲ کښې راکړے وو...
دا هغه لغت وهٔ چې د کوم دپاره ما میاصېب ته یوه ورځ وویل چې:
((سر دا لغت زما ډېر خوښ شوے دے دا ماته راکړئ زهٔ به تاسو له بله واخلم))
نو میا صېب د ځان سره لږ اومسېدو او په ځواب کښې راته وویل چې:
«دا فی الحال ځان سره کېږده چې مادرنه کله وغوښتل نو بیا یې راکړه»
د تعزیت دعا په وخت کښې ماسره عارف الله، اجمل او عمرخالد تلي وو.... زمونږ ملاقات د میا صېب زوی ((میاعادل نثارصېب)) سره وشو... ما ((عادل نثار صېب)) ته دمیاصېب هغه ((فارسي لغت)) پېش کړو نو هغوی راته ووئیل چې:
((دا تاسو له میا صېب درکړے دے، نو دا تاسو ځان سره د میا صېب د یوې نښې په توګه کېږدئ))
د ((عادل نثارصېب)) سره مونږ د میا صېب په ژوند ډېرې خبرې اوکړې، نو میا عادل نثار صېب مونږ ته د خپل پلار یو څو خاطرې هم بیان کړې چې:
((میاصېب یو ځل غریب رکشې والا ته په فارم باندې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ستخط کړے وۀ، نو وايي چې زۀ يوه ورځ د کور نه باهر ولاړ وم... يو بابا راغے او ماته يې اووئيل، چې ته د استاد زوی يې؟ ما جواب ورکړو، هو! «زۀ د استاد زوے يم»

نو په تلوار سره يې راته ووئيل چې:

«دې استاد زما نه د يو دستخط په عوض کښې دوه زره روپۍ اخستې دي»

ما ترې تپوس اوکړو چې:

«زما والد صېب درنه پخپله پيسې اخيستي؟»

ويې وئيل: «نه زۀ يو رکشې والا راوستم او هغه ووئيل چې: استاد ديو دستخط دوه زره روپۍ اخلي او ما ورله ورکړې»

ماښام شو ما خپل والد صېب ته دا خبره اوکړه وايي چې:

«زۀ ورسره په موټر سائيکل سور شوم او د شپې په وخت کښې مونږ دواړه د رکشې والا کور ته لاړو، خو رکشې والا مونږ ته د خپل کور دروازه خلاصه نۀ کړه....!!!»

بيا يې يوبله خوندوره خاطره مونږ سره شريکه کړه چې:

«مياصېب په خپل کلي کښې هيډماسټر شوے وۀ، نو د حکومت له اړخه ورته د اضافي کار حواله شوے وۀ، چې تاته به په ورځ کښې پنځه زره (۵۰۰۰) روپۍ ملاوېږي، ته صرف د کلي په سکولونو ګرځه بلکې يو قسم به نګراني هم کوې.

نو مياصېب درې ورځې دا خپل فرض ترسره کړل، خو ضمير يې پرې مطمئين نۀ وۀ... نو د درې ورځو هغه تنخواه يې ورته واپس کړه او د هغه کار نه يې لاس واخيست. د دې وجهه دا وه، چې ميا صېب دا نه غوښتل چې زما د لاس او ژبې نه چاته ضرر ورسي او خدائے پاك ته مې غاړه بنده شي......

بيا د دې خبرې نه پرته ميا عادل نثار صېب مزيد د مياصېب په ژوند رڼا واچوله، چې مياصېب څنګه په ظاهر کښې يو غيرت مند او ښه شريف النفس انسان وۀ. هم دغه رنګ هغه په باطن کښې هم مخلص انسان وۀ، ځکه چې دا مونږ مشاهده کړې ده، چې ځينې خلك رياکار وي او په ظاهر کښې ډېر ښه وي، خو په باطن کې يې په زړۀ کښې نور څۀ پراتۀ وي. داسې خلك شاتو کښې زهر خلقو ته ورکوي. د رياکارۍ په باره کښې صوفي عبدالرحمن بابا هم وايي چې:

د ريا خرقه يې خدائے مه کړه په غاړه
رحمان کوږ دستار تړلے قلندر دے

مياصېب ددې شعر يو عَملي نمونه وه. «ميا عادل نثار صېب» ووئيل چې:

«د مياصېب په سنګينه بيمارۍ کښې ډاکټرانو په هغه باندې موبائيل بند کړ، نو موبائيل به زياتره وخت له ماسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وۀ، نو هره ورځ به څلور پنځوو نه زيات رينګونه راتلل، چا به وئيل چې:

((سر جي ماته په فارم باندې دستخط اوکړه، چا به وئيل چې دې هلك ته په پي، ټي، سي اسائمنټ کښې ښې نمبرې ورکړه، چا به وئيل چې: ((ماله فلاني ځاې کښې داخله وکړه)) په بيمارۍ کښې هم مياصېب د خلقو د بېګار نه خلاص نه وۀ ځکه چې هغه يو صادق انسان وۀ.

په دې دوران کښې ((مياعادل نثار صېب)) د خپل والد د بيمارۍ په وخت کښې د هسپتال يوه عجيبه خاطره مونږ ته بيان کړه، چې سره مونږ هم يو څو خبرې سره اوکړې د خپلو زړونو هغه بوج مو پرې لرې کړو.

هغوی ووئيل چې:

((هسپتال کښې زۀ د کمرې نه باهر راووتم، نو مياصېب راته تلوتلو کښې ووئيل، چې اخبار ورسره راوړه، نو ما باهر نرسې ته ووئيل، چې زما والد صېب ته اخبار يوسه... هغې ورته د اردو اخبار وړے وۀ... نو مياصېب ترې انکاري شوے وۀ... نو هغې نرسې زما ورور ته اوويل، چې ستاسو والد صېب اخبار غوښتو چې اخبار مې ورله يوړو، نو بيا يې واپس راکړو))

نو زما ورور ورته ووئيل چې:

((هغه د اردو اخبار نه ګوري د انګليش اخبار ګوري))

هغې نرسې په ډېره حيرانۍ ورته ووئيل چې:

((دا خو داسې آن ايجوکېټډ ښکاري))

د مياصېب په طبيعت کښې انکساري دومره په غورځنګ وه چې خپل ځان يې په هر ځای کښې نه ښودلو.....

پاتې شوه د مياصېب د قابليت خبره، نو مياصېب په انګليش او اردو کښې ډېر مهارت درلود. په انګلش کښې خو دومره قابل وۀ، چې زمونږ د سکول پرنسيپل ((مولانا پير شبيراحمد صېب)) به ورته د انګلش نيکۀ وائيلو او دا حقيقت هم دے، چې واقعي د انګلش نيکۀ وۀ.... مياصېب به د انګلش اخبارونه ډېر کتل او د ميا عادل نثار صېب وينا مطابق چې:

((د مياصېب نه چا تپوس وکړو، چې دا دومره په انګلش کښې مهارت او دا نوي نوي لفظونه د انګلش تاسو کوم ځاې نه پيدا کړو؟...)) نو مياصېب به په ځواب کښې ووئيل چې:

((دا هرڅه ما د انګلش اخبار نه زده کړي)) او مياصېب عادل نثار ووئيل چې:

مياصېب څلويښت کاله د انګلش اخبار لوستے دے او مونږ ته به يې هم وائيل چې:

«انګلش اخبار ګورئ»

دې سره یې یو علمي خاطره بیان کړه چې:

«میاصېب په کال ۱۹۸۱ء کښې د سي، ایس، ایس پرچه په **۷۵، ۷۲** نمبرو په اول نمبر پاس کړه، چې دې سره هغه وخت په پېښور کښې میاصېب اول نمبر راغلے وۀ.

وايي چې:

«کله چې میاصېب د انټریو دپاره لاړ، نو هلته ترې امتحان والا ټول تپوسونه په اسلامي حدود کښې اوکړۀ، ځکه چې په هغې کښې یو کس د جماعتي اسلامي پارټۍ غړے وۀ.

نو میا عادل نثار صیب ووئیل چې:

«په هغه کښې میاصېب په انټریو کښې جواب ورکولو نه قاصر شو... د هغې نه پس بیا میاصېب د تبلیغ لمن کلکه اونیوله او د قرآن ترجمه یې هم وکړه.»

میا عادل نثار صیب د میا صیب د تعلیم پۀ اړه دا وئېل چې یو ځل میا صیب ګورنمنټ کالج لاهور ته د «بي- ایډ» داخلې لپاره تلے وۀ نو ظاهره ده ځان سره ئې خپل ټول اصلي اسناد وړي وو او پۀ یو بټوه کښې ئې محفوظ کړي وو. د راتلو په وخت کښې ریل ګاډي کښې ناست وۀ، نو هغه بټوه ترې چا پټه کړه چې په هغې کښې د هغۀ ټول تعلیمي اصلي اسناد

سره د شناختي کارډ او پیسې هم تلې وې، چې دې سره میاصېب ته ډېر تکلیف ورسېدو. وايي چې بیا میا صیب د دې واقعې نه پس ډېر شکسته دل شو او دې واقعې پېښېدلو او رایادولو سره به ئې په ذهن بوج وۀ... نو وايي چې بیا ورله د کور له اړخه ډېر ډاډ او دلاسا ملاؤ شوه... نو میاصېب د دې جوګه شو چې خپل تعلیم یې سرته ورسولو...

په رښتیا هم چې د داسې واقعې پېښېدلو سره د انسان زړۀ ماتېږي خو میاصېب ډېر حوصله مند انسان وۀ او خپل مرام ته یې ځان رسولو. بیا ئې یو بله واقعه راته ذکر کړه، چې په «پي سي» هوټل کښې به د این، جي، او له اړخه د خېبرپښتونخواه د استاذانو ته ټرېنګ ورکول پۀ هغې کښې به میاصېب ته ۳۰۰۰ روپۍ ورځ ملاوېده... خو بې مقصده وۀ مطلب دا چې د تعلیم په معیار پوره نه وۀ نو درې ورځې لاړے بیايې په یو ماښام عادل نثارصیب وئېل چې ماته یې ددې خبرې ذکر اوکړو او دغم اظهار ئې پرې را څرګند کړو او راته ئې ووئېل چې:

«دا پیسې خو زما دپاره حرامې دي حلالې نه!»

بیا هغه ځائے ته ورنغے--- دې سره بیا ئې ډېر واقعات مونږ ته بیان کړو چې د میاصېب ډېر شاګردان دي نن سبا په ډېرو غټوغټو سرکاري عهدې نوکریانې کوي. بیا یې ووئېل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ميا صيب کښې يو داسې عادت وۀ چې پۀ مړي ژوندي کښې به که څوك ډېر هم لرې وو نو ځان به يې ورسولو خپله حاضري به يې کوله د خپل ژوند سره تړلې رسم رواج ته به يې ځان حاضر وۀ. د مياصېب جنازه کښې خو چونکه د بده مرغه زۀ نۀ وم بلکې نصيب مې په کښې نه وو، نو وايي چې د کلي خلق ټول حيران وو داسې درنه اوغټه جنازه په اول ځل زمونږ په کلي کښې وشوه. د هر مکتب فکر خاوند په کښې موجود وۀ. دا وجه هم دا وه چې د مياصېب تعلقات ډېر وو هرچا سره به يې مړے ژوندے کولو، نو ځکه يې جنازه هم درنه وه. مياصېب به په خپل کلي او د کلي نه بهر غريب خلقو سره مدد کولو ډېر زړۀ سواندے انسان وۀ ميا عادل نثار صيب وئېل چې مياصېب به کله خپله تنخواه واخسته نو پټ په پټه به يې پۀ هغې کښې غريبانانو له خپله حصه کوله او مونږ به پرې پوه هم نۀ شو او مياصېب به زيات مدد د هغو خلقو هغه هلکانو سره کولو کوم خلقو چې به د تعليم سره شوق وۀ خو د تعليم د خرچو او اخراجاتو توان به يې نۀ لرلو. داسې خلقو نه به يې تعليمي کاغذونه او اسناد، تصويرونه واخستل او پخپله به يې ورله په بورډ کښې داخله وکړه. مياعادل نثار صيب وئېل چې زمونږ پۀ کلي کښې يو سکول وۀ نو د هغې پرنسپل ته به يې وئېل چې د

غريب ماشومانو نه به نيم فيس اخلې، چې دوی خپل تعليم جاري اوساتي او په را روان وخت کښې د تعليم رڼا سره مخ شي د جهالت سره نه.

ميا عادل نثار صيب وئېل چې زمونږ د والد محترم مياصېب دا ارمان وۀ چې مونږ دې نوکرې وکړو خو (۱۷ ګريډ) والا ... او دا به يې راته هم وئېل چې اخوا ديخوا نوکرې به نه کوئ ۱۷ ګريډ افسر به جوړيږئ ګنې زۀ به يې درله ګټم تاسو پۀ کور کښېنئ، خورئ او څښئ. بيا يې ووئيل چې ځنې خلق د پلار نه شرميږي او څه تپوس وغيره ترې نۀ شی کولے خو مونږ د مياصېب سره په ګپ کښې آزاد وو مونږ ته يې بلکل يره نه وه ښودلې--- مونږ سره بلکل د ملګري پۀ شان وۀ، ځکه به ترې مونږ هررنګ سوال کاوه هغه د تعليم په اړه وۀ که ديو لفظ تپوس کول او که د مذهب په اړه مونږ ته به يې جواب راکول. د مياصېب مثال زمونږ دپاره لکه د ((انټرنېټ د ګوګل)) په شان وۀ. او دومره مونږ سره آزاد وۀ چې کله به ورته د موبائيل په مېسج کښې د خندا لطيفه وغيره راغله نوماته به يې راولېږله... وايي چې په کور کښې ډېر خوش اخلاقه وۀ... بلکې مياصېب بهر هم ډېر خوش اخلاقه وو. په خاندان کښې ټولو ته ګران وۀ. ځکه چې مياصېب د وړو سره وړوکے او د غټو سره غټ وۀ کله چې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته د سحر وخت ملاؤ شو نو خپلو خپلوانو کره به تلو او د هغوی د حال احوال تپوس به یې کولو. میاعادل نثار صیب وئیل چې سحر به یې په کور کښې قهوه پخه کړه او بهر به یې اویسته د کلي یو څو مشرانو سره به کښېناستو او ګپ به یې ورسره لګولو او قهوه به یې پرې څښله او بل دا چې میاصېب کښې یو دا کار وۀ چې ځان سره به یې په جیب کښې په یو بټوه کښې تورې چائے، چیني او وچ پی، (شوده ګرځول، چې چرته به یې شپه راغله نو هغه کور والا ته به یې وېل چې ماله چینك او پیالۍ راوړه ځان له به یې تور چائے تیارې کړې ځکه چې میاصېب د تور چائے ډېر شوق لرلو. ډېر عجیب انسان وۀ چاته به یې د چائے پخولو تکلیف هم نۀ ورکولو. میا عادل نثار صېب وئیل چې میاصېب به د شپې درې بجې راویښ شو ځان له به یې چائے جوړه کړه او په کرسۍ به کېښناستو د بیټرۍ په رڼا به یې اخبار کتل... د کوټې بلب به یې هم نه بلولو. داسې نه چې په کوټه کښې موجوده خلق د خوب نه وران نه شي تر د سحر د سکول وخت پورې به میاصېب چائے څښلې او اخبار به یې کتلو. میاعادل نثار صېب د ځان باره کښې وېل چې زۀ او زما نور ورونه به د سحر مونځ ته نۀ پاسېدو د ورځې به مو نور مونځونه کول خو د سحر مونځ به راته ګران وۀ. نو میاصېب به راته وېل

چې مونځ کوئ د مونځ نه خلاصے نشته دا فرض دے او فرض به ضرور ادا کوئ.

وېل یې چې د میاصېب ډېر ارمان وۀ چې مونږ ټول رونه سی،اېس، اېس وکړو او زۀ درسره پۀ هغې کښې مدد اوکړم میاعادل نثار صېب وېل چې زمونږ پۀ کلي کښې ډېر مالداره خانان شته او د میاصېب د هغوی سره ډېر ښه تعلقات وو، نو چې په کلي کښې به د کوم غریب د زوې واده وو نو هغوی به میاصېب ته وېل چې مونږ سره دې خان له لاړ شه چې مونږ سره مرسته وکړي ... بیا به میاصېب هغه خان له لاړو د میاصېب دمخه به یې ورسره مدد کولو. میاصېب په خپل کلي کښې ډېر مشهور وو او دا اندازه مونږ ته هله اولګېده چې کله مونږ د میاصېب د تعزیت دعا دپاره د هغوی کلي ته ورغلو، چې د چانه به مو تپوس وکړو نو هغې به راته لاره سمه کړه... میاعادل نثارصېب وئیل چې د کلي خلقو مشوره کړې وه چې په کلي کښې به په یو چوك دمیاصېب نوم ږدو او د کلي د هائی سکول پرنسپل هم وئیل چې زۀ د میاصېب پۀ نوم یو کتب خانه (لائبریري) جوړوم او د ګورنمنټ سره پرې خبره کوم... میاعادل نثارصېب وېل چې یوځل ورته دکلي خلقو وئیل چې میاصېب تاسو الېکشن ته اودرېږئ نو میاصېب ورته ووئیل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زما یقین دے زر به یې اوګټم خو چې دا کوم عزت مې دے نو دا به ختم شي»

الېکشـن تـه یې غـاړه کښـې نـۀ ښـوده... بیـا یـې وئیـل چې میاصېب کله ډېر بیمار شو نو د پایو والا کرسۍ (ویل چیئر) باندې به مونږ ګرځولو... نو یوه ورځ ورله ما (نایي) راوستو چې وېښتۀ ورله سم کړي نایي وئیل چې د کور نه یې را بهر کړئ... ما د کوره را بهر کړو نو سم ډېر خلق ورته راغونډ شو او تپوس به یې ترې کولو، چې میاصېب څنګه یې؟

نو وایي چې بیا ډېر ساعت پس راته میاصېب ویـل: «زۀ چې کور ته ځو زۀ خو نور تنګ شوم چې ښۀ یم او ښۀ یم».

بیا یې د میاصېب د طنز و مزاح یوه قصه وکړه، چې زمونږ پۀ کلي کښې به یو سړي غلا کوله--- نو ما میاصېب ته وئېل چې: «ابـو دا فلانـے سړے د فلانـي خـان د پټـې نـه د غنمو ګیډے پټوي» نو میاصېب راتـه پـۀ خندا کښې وئیـل چې: «دا د دې غل لپاره حلال دے» نو ما وئیل چې څنګه حلال دے؟... وایي ځکه حلال دي زما پۀ نزد چې دا خانان د خدائے فرض کړے زکوة نۀ ورکوي نو ځکه پۀ داسې خلقو الله پاک هم داسې غلۀ وغیره مسلط کړي. میا عادل نثار وئیل چې میاصېب به د پیسو پروا نۀ لرله... مطلب دا چې چا به ورته وئیل چې میاصېب فلاني ځائے ته ځو نو د وخت او حالات د

مناسبت سره به ورسره ملګرے شو. دا پام لرنه به یې نۀ کوله چې ماسره پۀ جیب کښې پیسې شته یا نشته... بادشاه سړے وۀ الله تعالی ورله موړ خوی ورکړے وۀ.

وئیل یې چې یو ځل میاصېب زما مشر ورو میاعاطف نثار صېب پۀ پښتو کښې مېسج وکړو نو ورته پۀ غصه شو چې:

«تۀ ماته انګلش پۀ پښتو کښې لیکې؟»

نو لۀ دې وجه به ما بیا میاصېب ته مېسج پۀ یره یره کول چې داسې نه ګرائمر (قاعدې) غلطي ونه شي....

د میاصېب پۀ حلقه د میا صېب د ټولو نه کشر زوی میا کاشف نثار صېب پۀ مونږ د میاصېب یو ارمان را څرګند کړو چې.... د میاصېب ډېر ارمان وۀ، چې زۀ کله سبک دوش (ریټائرډ) شم، نو پۀ کلي کښې بـه خپل سکول اوباسم او پـه ښۀ معیاري ټوګه به پۀ کښې د تعلیم خورونه کوم...

میاعادل نثار صېب وئیل چې کله پۀ اول ځل مونږ میا صېب پۀ هسپتال کښې داخل کړو او اپرېشن موورله کولو نو دمیا صېب پۀ جیب کښې ما لاس دننه کړو نو ماته پۀ ګوتو کښې څلور، پنځه د داخلو فارمونه راغلل... چونکه پۀ میا صېب تکلیف وۀ نو هرڅۀ ترې هېر شوي وو... نو ما ورته ووئیل چې:

"ابو دا فارمونه د چا دي؟ او دې سره څۀ اوکړم؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ماته یې ووئیل، چې پۀ دې داخلو فارمونو کښې ماته ځینې کسانو پیسې راکړې او ځینې کسانو ته پاتې دي تۀ ورشه دا ټول فارمونه جمع کړه او پیسې په کښې د خپله جیبه واچوه... نو وایې زۀ بیا لاړم او هغه فارمونه ما پۀ خپلو پیسو جمع کړۀ... نو د دې نه دا خبره را پۀ ډاګه کیږي چې میا صیب به خلقو ځومره بېګار کولو او بیا پۀ داسې دور کښې دې کارونو لپاره ځان اوزګاروَل ډېر مشکل کار دے.

ما به اکثر په سکول کښې د میاصیب نه د اردو الفاظو تپوسونه کول، نو یوه ورځ مې ترې ((لولاك)) لفظ تپوس وکړو، نوماته یې ووئیل چې:

((دا لفظ په قرآن کښې شته؟))

ما ورته په جواب کښې ووئیل ((نه !!))

نو د میاصیب دا طریقه راته اوس هم یاده ده، چې لفظ یې بېل بېل کړو لکه داسې:

لو............ اگر

لا............ نہیں

ک .... تم ہوتے

د میاصیب د خولې الفاظ چې:

((اگر تم نہ ہوتے))

بیا ډېرې ورځې تېرې شوې.... بیا مې ترې یو ځل بیا دیو

لفظ تپوس وکړو....

هغه وخت میا صیب مونږ سره په لسم کلاس کښې د انګلش پیریډ درلود.... لفظ وۀ ((خوگر)) نو میاصیب ماته دې لفظ باره کښې د مرزا غالب دا مشهور شعر ووئیلو:

رنج سے خوگر ہوا انساں تو مٹ جاتاہے رنج
مشکلیں مجھ پر پڑی اتنی کہ اساں ہو گئیں

چونکه زما د ادب سره ډېره مینه وه، نو ماته به په شاعرۍ کښې د سخت الفاظو ډېر تکلیف وۀ، نو بل ځل مې د میاصیب نه د علامه اقبال ((شکوه جواب، شکوه)) کښې یو لفظ راته ډېر مشکل او سخت ښکارېدۀ، نو تپوس مې ترې اوکړو.....

((خاکم بدهن)) لفظ وۀ، میاصیب بیا دا لفظ داسې بېل بېل کړو.

خاک............ خاوره

م .... ځان ته اشاره ده ((زۀ))

بدہن .... په خولۀ کښې

د میاصیب د خولې الفاظ چې:

((زما په خولۀ کښې خاوره))

بیا رو رو میاصیب په ما باندې شکي شو، چې دا الفاظ خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

صرف هم په داسې شاعرۍ کښې وي..........

اکثر به ما ځان سره سکول ته د علامه اقبال کتابونه وړل، نو یوه ورځ زهٔ د کتاب په سوچ کښې وم، چې اچانك رابانديې میاصېب راغے او په موقع یې راسره د شاعرۍ کتابونه اوکتل، ځان سره یې د کلاس نه باهر اویستم... د یخنۍ موسم وهٔ، زهٔ او میاصېب نمر ته کېناستو... نو میاصېب رانه ډېر ښهٔ ښهٔ تپوسونه شروع کړل... میاصېب زما نفسیات معلوم کړل، نو راته یې ووئیل چې:

((زهٔ هر څوك ځان ته نهٔ را نزدې کوم، ځکه چې خلق هر رنګ سوچ کوي او چې کله داسې څوك اوګورم، چې هغه کښې خپله د زده کړې صلاحیت وي، نو هغه سره خواري کوم))

میاصېب هغه وخت کښې ماته دا مشوره راکړه، چې ((فرسټ ائیر)) کښې ته آرټس واخله ستا دپاره به ډېر سودمند اوخېژي خپل قابلیت به برقرار اوساتې.

دې سره ماته اروابښاد ((محمد اقبال صېب)) او ((حبیب الرحمن صېب)) هم ووئیل چې آرټس واخله.

د ۲۰۱۲ء واقعه ده، چې ما د عبدالرحمن بابا لائبرېرۍ کښې ممبر شپ کولو، نو هغهٔ راله فارم راکړو، چې دې باندې د خپل استاد نه دستخط راوړه، ما میاصېب ته کال اوکړو چې سر تاسو چرته یاست هغه اووئیل چې:

((زه خو سکول کښې یم خیر شه؟!!))

ما ورته اووئیل چې زهٔ سکول ته درځم او ماته په فارم دستخط اوکړه، نو میا صېب جواب راکړو چې:

((ته ماله د خپل کور پته راکړه زهٔ به ستاسو کور ته درشم ته تکلیف مه کوه.))

ما د خپل کور پته ورکړه میاصېب په موټر سائیکل راغے د ګرمۍ موسم وهٔ.... بیټهك کښې را سره کېناستو ما شربت راوړو میاصېب ښهٔ په شوق او څه ما په زوره پرې درې څلور ګیلاسه اوڅښل او ډېرې خبرې مو د ادب او د دین په حواله اوکړې. د دین په باره کښې مونږ خپلې خبرې لږې زیادې کړې، نو میاصېب ماته دا شعر ووئیل چې:

مذہبی بحث میں نے کی ہی نہیں
فالتو عقل مجھ میں تھی ہی نہیں

میاصېب ماته په فارم دستخط اوکړو، نو زما سوچ وهٔ چې مهر دپاره به زهٔ سکول ته ځم. زما دا سوچ ختم نه وهٔ، چې میاصېب د خپل جېب نه مُهر را ووېست ما ډېر اوخندل او میاصېب هم....الله پاك میاصېب له ډېر ښهٔ اخلاق ورکړي وو.

جون ۲۰۱۴ء کښې میاصېب په خپل کلي موسیٰ زي کښې د پرائمري سکول هیډماسټر شو. هغه وخت زهٔ په فرسټ ائیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنبې وم، نو چې کله زه خبر شوم نو بلا تکليف ما مياصېب ته په مېسج کنبې د هيډ ماسټرۍ مبارکي ورکړه. مياصېب ډېر خوشحاله شو او په جواب کنبې راته ووئيل چې:

((کله چې ستا امتحان ختم شي،نو خپلو ملګرو سره بيا زما کلي ته ((موسٰی زي)) ته راشئ))، خو افسوس چې بيا زۀ ورتګ ته چمتو نه شوم... مياصېب ډېر ايمانداره او متقي انسان وۀ.

يو ځل ترې ما پُښتنه اوکړه چې سر تا سو ولې بورډ ته د پرچو چيك کولو د پاره نه ځئ...؟!!

نو مياصېب ډېر په مشفق انداز کنبې راته اووئيل چې:

((ماته بورډ افسران وايي چې راشه بنې پيسې هم راته ملاوېږي خو زۀ يرېږم چرته مې د لاسه زياتے اونه شي، نو بيا يې راته يو د اسلاميات استاد په ګوته کړو چې:

دا فلانے استاذ د اسلاميات استاد دے او دۀ هم په بورډ کنبې د انګلش پرچې چيك کړې... آيا دا ظلم نه دے؟!!))

ما ورته په افسوس ناکه لهجه کنبې ووئيل چې:

((بېشکه دا ظلم دے.))

يو ځل زۀ د مياصېب سره په کلاس کنبې د ادب په خبرو کنبې دومره دننه لاړم، چې ماته يې د غالب يو شعر د هغه وخت د خبرو مناسب ووئيل چې دا شعر غالب د څۀ د پاره

ويلے دے اوس هغه واقعه رانه هېره ده خو هغه شعر راته ياد دے چې:

عاشق ہوئے ہیں آپ بھی اک اور شخص پر
آخر ستم کی کچھ تو مکافات چاہئے

مياصېب به د موقعې په مناسبت سره ډېر د کار شعر ويل... لکه يو ځل د ملك الموت باره کنبې خبره راغله، نو مياصېب د غالب يو شعر ووئيل او ورسره يې دمخه واقعه هم ذکر کړه، چې غالب دا شعر څۀ د پاره ويلے وۀ:

تم کون سے تھے ایسے کھرے دادو ستد کے !
کرتا ملک الموت تقاضا کوئی دن اور

يوه ورځ زۀ او اجمل سکول ته څۀ کار پسې لاړو، نو بيا مو مياصېب سره ملاقات وشو. زۀ او مياصېب به چې کله هم يوځاى شو، نو مونږ به په ادب خبرې کولې، نو ما ترې بې تکلفه تپوس اوکړو چې:

((سر تاسو د غالب شعرونه ډېر زيات وائے دا څۀ وجه ده؟)) نو مياصېب اوخندل او راته يې ووئيل چې:

((افسوس دې وخت کنبې غالب نۀ دے ژوندے ګني زۀ به ټهيك ورغلے وم او بېعت به مې ورسره کړے وے. هغه زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر دے زما ور سره ډېره مینه ده.))

او دا حقیقت هم دے، چې هغه وخت زۀ د غالب په شاعرۍ بلکل نه پوهېدم، بیا چې لږ مخکښې کلاسونو ته لاړم او شاعرانو، استادانو سره مې ناسته پاسته قایمه کړه، نو لږلږ پرې پوه شوم... د غالب باره کښې زمونږ ګران استاد ((سیف الله خان دورانی صیب)) به کله کله په خندا کښې وائیل یې:

((غالب بڑا شرارتی شاعر تھا اور بہت ذہین بھی تھا))

د دې نه بیا دوه درې میاشتې پس میاصیب یوځل ماته کال کړے وۀ خو زۀ په کالج کښې پیرډ کښې وم، نو پوهه شوے پرې نه وم. د معمول مطابق ما وروسته اوکتل ډېر خفه هم شوم ما بیا خپله میاصیب ته رینګ اوکړو چې:

((سر ښښنه غواړم زۀ په کلاس کښې وم ستاسو په رینګ پوهه شوے نه وم... خیر خو وو چې تاسو کال کړے وو؟))

میاصیب راته ډېر په مشفق انداز کښې ووئیل چې:

((هو! بچیه خیر وۀ... مادرنه د غالب دیو شعر تپوس کولو... خو تا کال اوچت نه کړو نو زۀ لائبریرۍ ته لاړم... هلته مې اوکتو...!!!))

زه کله کله دا واقعه او منظر را یادوم، نو ډېر زیات حیران شم، چې میاصیب څومره د خوبیانو ډك وۀ، چې هغه زما غوندې کم فهم شاګرد نه هم د غالب د شعر تپوس کولو...))

ما به اکثر غزل لیکل خو د شعر په عروض بلکل نه ووم پوه، چې په شعر کښې چپې، سیلابونه، بحر وزن خیال ساتل ډېر مهم دي. زۀ دومره پوه وم، چې په شعر کښې قافیه او ردیف ډېر لازم دے... نو یو ورځ مې داسې د مازیګر وخت کښې میاصیب ته خپل بې اصلاح غزل په مسېج کښې ور ولېږه، نو د ماښام مونځ نه پس ماته میاصیب یو مسېج اوکړو چې:

((دا تا چې کوم غزل د پښتو ماته رالېږلے دے دا بې اصلاح دے او زۀ درته د دې اصلاح کوم))

لږ ساعت وروسته میاصیب ماته هغه غزل بیا راولېږلو او اصلاح یې ورله کړې وه.... تر ډېر وخته پورې ما به غزل، شعر لیکل بیا چې ما په بي- ایس کښې داخله واخستله، نو د کالج په اوله ورځ زما ملاقات د پښتو ډېر ښۀ شاعر ((پروفیسر سید شاه سعود صیب)) سره اوشو. هغوی ته مې خپل غزل وړاندې کړو، نو هغوی راله اصلاح اوکړه او د شعر په لیکلو هم پوه یې کړم.

دا شعر ما د میاصیب نه په اول ځل اورېدلے دے، چې تشریح یې هم ورسره کړې ده:

مگس کو باغ میں جانے نہ دیجیو!
کہ ناحق خون پروانے کا ہوگا

د میاصیب نه مونږ تر ډېر حده پورې ډېر څۀ زده کړي که هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند په حواله، د اسلام په حواله، د پښتو، انګلش او که
د اردو په حواله کښې ميا صيب ډېر مخکښې وۀ، خو په
انګلش کښې زمونږ خپله دلچسپي نۀ وه...

په اول ځل زمونږ په نهم کلاس کښې مياصېب سره د انګلش
پيرډ راغلے وۀ، نو مياصېب به مونږ ته زيات زور په (Active)
او (Passive) باندې راکولو، ځکه چې دا زمونږ په امتحاني
پرچه کښې راتلل او راغلي هم وو.

البته چې مياصېب به دا ډېر په مينه او شوق سره ښودل او په
دې کښې يې رانه بيا امتحان هم په کاغذ اخستلو، نو بد
قسمتي زما دا وه چې زۀ هر ځل د مياصېب په امتحان کښې
پاتې راغلے وم. زمونږ د کلاس ملګرو کښې به دهغه هلك
مزې وې، چې څوك به عمرخالد سره ناست وۀ، ځکه چې
عمرخالد لينګويج کړے وۀ.

دغه رنګ يو ورځ مې د انګلش امتحان فېل کړو، نو کلاس
ته ډېر په غصه او خفګان راغلم، نو عمرخالد ته مې خبرې
اوکړې، نو عمر خالد راته دا مشوره راکړه چې اوس به
مياصېب کلاس ته د سزا دپاره راځي نو ته ورته ووايه چې
زۀ په دې نه پوهېږم او د مياصېب سزا به هم داسې عجيبه
سزا وه، چې مونږ به خندل....

مياصېب چې کلاس ته راغے نو زما د سزا وار وۀ، نو زۀ يې

يوه چُوکه اووهلم، نو ماته د عمرخالد خبره رایاده شوه، نوما
ورته اووئيل چې:

((سر مونږ ستاسو په سبق نه پوهېږو))

البته نور هلکان پرې پوهېدل زما دا خيال وۀ، چې زۀ نۀ
پوهېږم نو ټول نۀ پوهېږي. زما دې خبرې سره مياصېب ماله
په غصه کښې په ملا باندې سوك راکړو او په غصه کښې
يې راته ووئيل چې:

((ته به نور زما کلاس کښې نه کښېنې))

د مياصېب د کلاس وخت ختم شو، نو عمر خالد مياصېب
سره سټاف روم پورې لاړو، نو د عمر خالد د خولې خبره ده
چې:

((مياصېب ووئيل چې: دې هلك ډېر ايکشن وانۀ خستو؟؟))

عمر خالد ورته په ځواب کښې ويلي وو چې:

((سر په دې ډېر هلکان نۀ پوهېږي دا ډېر سخت دے))

په لسم جماعت کښې مونږ سره يو هلك وۀ سبق کښې لږ
کمزورے شان وۀ. نو ميا صېب په Active Pasive کښې
مونږ ټولو نه امتحان واخست نو دې کښې ډېرو هلکانو غلط
کړې وۀ او دې کمزوري هلك په لس (۱۰) نمبرو کښې اته (۸)
نمبرې واخستې. پۀ کلاس کښې د ميا صېب پرې شك شو او
نورو هلکانو هم ورته ووئيل چې دې هلك نقل کړے. ميا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صېب هغه هلك دويم ځل ځان سره د كمرې نه بهر اويستلو او په كاغذ ئې ترې امتحان واخست نو هغه هلك پۀ كښې دوه (۲) نمبرې راغلې. نو ميا صېب ورته ووئېل چې ډېر وران ئې او سزا ئې ورته ور نۀ كړه. ميا صېب به ډېر نۀ غصه كېدو بلكې ما زيات تر په لږ شان غصه كښې هم نه وۀ كتلے. يوه ورځ ورسره زۀ د سكول ميدان (ګراونډ) كښې ولاړ وم، نو دې وخت كښې ورله يو ناآشنا سړے راغے او مياصېب ته يې ووئېل چې:

(ماته دستخط اوكړه):

دې سړي دا لهجه د جاهلو په شان وۀ... ځكه چې د دستخط خپل شرائط او معمول وي همداسې ورته مياصېب هم په ادب سره ووئېل چې:

(تاسو څوك ياست زۀ خو تاسو نۀ پېژنم؟)

دې سره هغه سړے په غصه كښې او په بدمعاشۍ سره خبرې شروع كړې نو مياصېب هم غصه شو تردې چې دوى سره خپلو كښې خبرې لږې تيزې كړې. دې مينځ كښې نور استاذان هم راغلل او هغه سړے يې پوهـ كړو او ميا صېب يې هم پۀ دلاسه كړو.

د مياصېب غصه به هم عارضي د څه وخت دپاره وه. چاته به يې په زړۀ كښې ((ګونډې)) نه ساتل ځكه خو يې هرڅوك

صفت كوي. اكثر به مياصېب د نهم او لسم كلاسونو هلكانو سره د انګلش پيرډ وۀ، نو كله كله به يې د دريو كلاسونو هلكان ټول راجمع كړل او باهر به يې په ميدان مونږ ته انګلش ښودو. په دې كښې به د مزې او خندا مقام وۀ، چې مياصېب به ځان سره وړوكے اسپيكر راخستے وۀ. په دې به هلكانو ډېر خندل....!!

د مياصېب په طبيعت كښې د خندا ماده ډېره زياته وه. د لسم كلاس واقعه راياده شوه، چې دا زما نه نۀ هيرېږي.

يوه ورځ مياصېب زمونږ نه په كاغذ امتحان واخستو. لس پنځلس دقيقو كښې يې مونږ ته په كلاس كښې خپله نتيجه واوروله او ورسره ورسره به چې د چا نمبرې كمې وې هغۀ ته به يې سزا هم وركوله. مياصېب د انګلش او د اردو ليكلو كښې ډېر ماهر وۀ، چې كوم لفظ څۀ رنګه ليكل كېږي او څۀ رنګه ادا كېږي، نو په هغه امتحاني پرچه كښې ټولو خپل خپل نوم لازم ليكلے وۀ. په هغې كښې زمونږ ګران ملګري امتياز خپل نوم داسې لږ ګډوډ ليكلے وۀ، نو مياصېب آواز اوكړو چې هلكه په تاسو كښې ((ټمتياز)) څوك دے؟... سزا ته دې باهر راشي... يو بل ملګري هم خپل نوم لږ غلط ليكلے وۀ، نو مياصېب آواز اوكړو چې ((اول ګيډ)) دې هم باهر راشي، دې هلك خپل نوم ((اول سيد)) وۀ په دې مونږ دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات وخندل، چې دا ملګري مونږ سره اوس هم ملاؤ شي نو مونږ ور پورې خاندو او د شوق او مینې نه ورته هم ددۀ بدل نوم اخلو.....

یوځل مونږ سره په کلاس کښې یو ملګرے وۀ چې ((طارق)) نومېدۀ نو هغه ډېر زیات وران وۀ، کله چې د میاصېب پرې څنګه پام شو نو بې اختیاره یې ورته ووئیل چې ((رمبیه سم شه))

دې هلك نوم سره اوس مونږ ضرور رمبے لاحقه لګوو...

هرکله به چې په سکول کښې څۀ پروګرام وۀ، نو په هغې کښې به میاصېب د اسټېج چاروکې ترلاسه کولې.

میاصېب به په کښې ډېرې ښې ښې لطیفې کولې.....

یوځل یې په پروګرام کښې څۀ لطیفه شروع کړې وه په نیمه کښې یې لږ پرېښوده، اوس هغه لطیفه زما نه هېره ده، خو بیا تر ډېر وخت پورې به ورته هلکانو وئیل چې:

((سر هغه لطیفه مونږ ته پوره کړه))

میاصېب به هغې له طمه ورکړه، چې بیا به یې درته ووایمه))

زمونږ ګران ملګرے عمر خالد به ډېر ښائسته او په ښه اندازه کښې د انګلش تقریر کولو. یوځل یې په پرګرام کښې تقریر اوکړو، نو میا صېب په خندا کښې دا ووئیل چې:

((عمر خالد دومره ښه تقریر اوکړو لکه چې په ډول کښې

کاڼې واچوې او کړنګېږي))

میاصېب به داسې خبرې کولې خو چا به دا نه وئیل چې میاصېب داسې عجیبه خبرې کوي.... د چا زړۀ به په داسې قسم خبرو نه خفه کېدو....

اصل کښې دا هېڅ هم نه وو... د میاصېب د خلوص نتیجه وه، چې خلك به ترې په اسانه نه خفه کېدو او اکثر په دې کښې زمونږ تجربه هم شوې ده... مونږ خپله کله کله چاته داسې نامه واخلو، چې په هغې کښې خفګان ډېر ښکاري، خو ملګري نۀ پرې خفه کېږي، ځکه چې ددې نه پرته مونږ هغه ملګري سره مینه هم ډېره زیاته کوو.....

د لسم کلاس پرې بورډ امتحان واقعه رایاده شوه. په پرې بورډ کښې به میاصېب هال ته هسې چکرې راتلو، نو یوه ورځ د انګلش پرچه وه. ما د ((هائی سکول)) په باره کښې مضمون لیکل شروع کړي وۀ، نو د لفظ ((مشکل)) په انګلش کښې په معنی نه پوهېدم. خواه کښې راسره میاصېب ولاړ وۀ ما ترې تپوس اوکړو چې:

((سر مشکل ته په انګلش کښې څه وايي؟))

نو میاصېب جواب راکړو چې:

((**Difficult**))

زۀ حیران شوم چې اوس دا څنګه اولیکم.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاصیب په خندا شو او ویې وئیل:
«هغه مشکل ترې ښۀ وۀ»
هم د دې په شان میاصیب مونږ ته یو لطیفه هم کړې وه، چې زۀ یې ستاسو نظر ته وړاندې کوم:
« یو کس د چانه تپوس اوکړو چې «مشکل» ته په اردو کښې څۀ وایي .... نو بل کس ځواب ورکړو چې «دشوار»....
نو دې اولني کس ورته اووئیل چې: «هغه مشکل ترې ښۀ دے»
میاصیب به کله کله داسې عجیبه عجیبه لطیفې ویئلې، چې زمونږ به په خندا خندا طبیعت خراب شو او ماته چې کله د میاصیب لطیفه اوس هم رایاده شي ډېر ؤخاندم....
یوه بله لطیفه یې کوله چې ما په اول ځل د میاصیب د خولې نه اورېدلې وه.... وایي چې:
«یو سړي هګۍ (انډې) خرڅولې، نو بل کس راغے او هګیو والا سره اودرېد او خپله پښه یې مسلسل خوځوله را خوځوله او ورته وایي چې:
«دې ټوکرۍ کښې څه دي؟»
هګیووالا ورته اووئیل چې:
«فی الحال خو په کښې هګۍ (انډې) دي او که لته دې ورکړه نو بیا هېڅ هم په کښې نشته»

دې سره د میاصیب یو علمي لطیفه رایادېږي چې:
«شتر مرغ یو ځناور دے... او شتر په فارسي کښې «اوښ» ته وایي او مرغ خو تاسو پېژنئ... نو د شترمرغ نه چا تپوس اوکړو چې:
«ته ولې سامان نه وړې؟»
شتر مرغ ځواب ورکړو چې:
«ولې زۀ درته اوښ ښکارم چې سامان یوسم»
بیا ترې چا تپوس اوکړو، چې ته ولې نه الوزې؟»
شترمرغ بیا ځواب ورکړو چې:
«ولې زۀ څۀ مارغۀ یم چې والوزم»
میاصیب تریخ ژوند ته د خوږ مرهم په لګولو ډېر ښه پوهېده. میاصیب کښې دا یو ډېر عجبیه کمال وۀ، چې مونږ به یې د خندا مړۀ کړو... نو هغه به کله چې مونږ نه کوم سوال اوکړو داسې به یې اووئیل چې:
«که چا دا سوال حل کړو هغه دپاره د ګوپیانو او چپلو هار په انعام کښې»
کله به چې چا هغه سوال غلط کړو، نو میاصیب به داسې وئیل چې:
«شاباش! ویرې ګوډ» ډېر نالایقه یې....
په دې به مونږ ډېر زیات وخندل او میاصیب به خپله مونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره هم خندل.

دې کښې مهمه خبره داده، چې مياصېب ته معلومات وۀ چې خندا د ژوند يوه حصه ده.

يوځل په لسم جماعت کښې مونږ وو نو د ميا صېب نه چا تپوس اوکړو چې:

((سر هګۍ (انډه) اول پيدا شوې ده که چرګه؟))

نو مياصېب اوخندل او ورته يې ويل چې:

((انعام راکړه چې د دې ځواب درکړم))

وروسته بيا هغه وخت چا ددې سوال ځواب څۀ پام لرنه ونۀ کړه نو ما ډېر وخت پس چې کله زۀ پۀ کالج کښې وم، نو زما ذهن ته يو ورځ دا سوال راغلے او په دې باوري وم چې ميا صېب سره د دې ځواب شته نو دا سوال مې ترې په مېسج اوکړو نو مياصېب ماته د قرآن مجيد ديو آيات په رڼا کښې ځواب راکړو چې:

((هګۍ اول پيدا شوې، ځکه چې الله پاك په قرآن مجيد کښې فرمايي:

مونږ ژوندي د مړو نه پيدا کوو او مړي د ژوندو نه پيدا کوو))

نو واقعي مياصېب ډېر ژوره مطالعه لرله.

مياصېب چې څومره د انګلش په ميدان کښې مخکښې وۀ

هغۀ دغه رنګ د اردو په ميدان کښې هم کافي حده پورې معلومات درلودل.

يو ځل زما د لسم کلاس د پري بورډ د ((اردو)) پرچه وه، نو ما خپله پرچه مکمل کړه، دې وخت کښې مياصېب راغے او زما پرچه باندې يې خپل نظر تېره کړو، بيا يې د سترګو نه چشمې لرې کړې او هم په دې الفاظ يې راته ووئيل چې:

((ډېره ښه پرچه دې کړې خو افسوس چې ښۀ استاذ يې اوګورې))

مياصېب له الله پاك ډېر قدر او عزت ورکړے وۀ. په سکول کښې او د سکول نه باهر خلقو ډېر قدر کولو، ځکه چې مياصېب به خپله د خلکو ډېر عزت او احترام کولو.

د پشاور پرېس کلب لۀ اړخه د منشياتو د روك تهام باره کښې يو پروګرام وۀ، چې په هغې کښې دهر سکول نه هلکانو ته دعوت وۀ چې کوم کسان ښکلې تصويرونه جوړلے شي، نو مياصېب د هغې پروګرام په برخه کښې زما او د سجاد خان نومونه درج کړل. مونږ يو خيالي د يو ((پوډري انسان)) انځور جوړ کړو. مونږ ته يې دا نۀ وو ويلې چې په فلانکي ورځ به ((پشاور پرېس کلب)) ته ځو.

اچانك مياصېب رانه يوه ورځ تپوس اوکړو، چې تا هغه تصويران جوړ کړي... ما جوړ کړي وو خو رانه کور پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي وو. سجادخان ځان سره راوړي وو. مياصيب راته ووئيل چې راځه ستا کور ته په موټر سائيکل ځو او هغه تصويرونه راوړو....

زه او مياصيب دواړه په موټر سائيکل سوارۀ شو په لاره کښې بيا مونږ د ادب په حواله خبرې شروع کړې، چې کله مونږ د لاهورۍ دروازې سره نژدې شو، نو مياصيب ماته دوه داسې نصيحتونه اوکړل چې اوس هم زما په زړۀ او ذهن کې پراتۀ دي.

اول نصيحت يې راته دا اوکړو چې:

((کله هم افسر شوې نو د خپلې اولنۍ تنخواه پيسو کښې به نيمې پيسې خپلې خوريانو له ورکړې))

دويم نصحيت يې راته ډېر زيات مهم او د کاڼي کرښه اوکړه چې:

((کله هم استاذ شوې نو د هلك جېب او ((رنګ)) ته به نۀ ګورې په دې کښې ستا د دنيا او آخرت تاوان دے))

دا خبره ډېر حقيقت لري په دې زمونږ مشاهده شوې ده.

خلاصه دا چې زمونږ کور ته راورسېدو زۀ زر لاړم هغه تصويرونه مې باهر راووېستل، نو مياصيب د يو دکاندار سره ولاړې چېلۍ ته يې پاڼې ورکولې.

ما ترې تپوس اوکړ چې ((سر دا ولې؟))

نو مياصيب په خندا خندا کښې راته ووئيل چې: ((چېلۍ زما ډېرې خوښې دي.))

بيا په ۲۸ ستمبر کال ۲۰۱۱ء کښې زه، سجادخان اومياصيب پشاور پرېس کلب ته لاړو. د پرس کلب په دوازه کښې يو کتابونو والا ناست وۀ. مياصيب د هغۀ نه د غالب ديوان واخيست او نور بيا دننه ورغلو. په کرسو کښې مونږ ښۀ په آرام کښېناستو. سجاد خان سره کېمره وه هغۀ تصويران هم ووېستل، چې هغۀ سره اوس يو هم نشته.....

بيا په خپل وار باندې مياصيب استېج ته ورغے او د ((منشياتو د روك تهام)) باره کښې په اردو کښې يې ښې ګټورې خبرې اوکړې او ورسره يې د داغ دهلوي يو دوه شعرونه ووئيل. پروګرام په ختمېدو شو مونږ ته يې يو سند هم راکړو، بيا د چائې وخت شو مونږ مياصيب سره کښېناستو او مياصيب به ماته بيکري مخې ته کوله... د مياصيب يو ډېره ښه لطيفه راياد شوه، چې ما په اول ځل دمياصيب د خولې نه اورېدلې وه. لطيفه څۀ داسې ده چې:

((يو پټواري ته چا اووئيل چې ماله خط اوليکه هغه ورته سمدستي ځواب ورکړو، چې بيا مې پښې خوګېږي، هغه بل کس ترې تپوس اوکړو چې خط خو په لاس ليکلے کېږي او خوګېږي ستا پښې؟.....))

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټواري ورته اووئیل چې کله زهٔ خط اولیکم او هغه خط بل
کلي ته لاړ شي، نو زما په خط څوك نهٔ پوهېږي، نو بیا
مجبوري وي چې زهٔ لاړ شم او ورته هغه خط ولولم، نو ددې
وجهې نه بیا زما پښې خوګېږي.
دا لطیفه یې هغه هلکانو په باره کښې ویلې وه، چې دچا به
خط ډېر زیات خراب وهٔ.
ما به اکثر میاصېب ته په موبائیل ښه معیاري شاعري لېږله.
ما ورته یوځل د فیض احمد فیض یو غزل ولېږلو، نو
میاصېب ماته په کښې د فیض دوه شعرونه راولېږل، چې
ورسره تاریخ او وخت هم درج دے:

چاہے دوزخ میں ہے ملے نہ ملے
شیخ صاحب سے جان تو چھوٹے گی

بہشت میں بھی ملا ہے مجھے عذاب الیم
یہاں بھی مولوی صاحب ہیں میرے ہمسائے

دا شعرونه یې ماته په ۱۲ دسمبر کال ۲۰۱۲ء کښې د ماښام
په وخت ۰۵:۱۲ بجې رالېږلي وهٔ.
]وخته څهٔ بې وخته لهٔ ملګرو دې جدا کړم
محفل هغه محفل دے خو یاران مې په کښې نشته
هرچا چې دا شعر لیکلے دے، نو زما په نبض یې لاس ایښے
دے... دا واقعي خبره ده. هم هغه سکول دے اوس خو د

ګوتو په شمار په کښې استاذان پاتې دي. زهٔ زیاتره سکول
ته نهٔ ځم، ځکه چې په کښې زما د ماضي ډېر خواږه خواږه
یادونه دي او په تېره تېره د میاصېب یاد راته راځي، نو په
دې حال کښې خپل زړهٔ ته په دې شعر کښې داسې ډاډګېرنه
ورکوم:

جہاں بھولی ہوئی یاد آکے دامن تھام لے دل کا
وہاں سے اجنبی بن کر گزر جاناہی بہتر ہے

خو بیا مې هم زړهٔ نه قلارېږي... ماته دا منظر یاد دے رانه نهٔ
هېرېږي چې په سکول کښې زمونږ اخري ورځ وه.... ټولو
ملګرو، استاذانو سره تصویرونه ووېستل، نو زهٔ میاصېب
پسې ګرځېدم، میاصېب ما د سکول په میدان (ګراونډ)
کښې پیدا کړو. میاصېب د سټېج په یو پوړۍ ناست وهٔ او
موسم د یخنۍ وه. زهٔ راغلم میاصېب سره کښېناستم ما
ورته په خوشحالۍ کښې ووئیل چې:
((سر زهٔ تاسو پسې سکول کښې ګرځم او تاسو دلته یواځې
ناست یاست! ولې....؟؟))
نو میاصېب ځواب راکړو چې:
((یاره! لږه یخني مې کېده او په دې رجسټر کښې لږ کار هم
پاتې وهٔ، نو دلته لږ نمر ته کښېناستم))
ما ورته په تلوار سره ووئیل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

((سر زهٔ غواړم ستاسو یو تصویر اوباسم))
میاصیب راته ډېره په ښائسته لهجه کښې ووئیل چې:
((هن.........خه!))
ما د میاصیب یو دوه تصویران اوېستل، چې بیا زما د لاپرواهۍ د وجهې رانه خراب شول، خو د هغه میدان او هغه د سټېج پوړۍ رانه نهٔ هېرېږي.
زهٔ به چې کله هم میاصیب سره ملاوشوم نو ما به ترې ډېر سوالونه کول او زما دا اوس هم عادت دے چې کوم عالم دین، شاعر، استاذ یا یو مشر سره ملاؤشم نو تپوسونه ترې کوم... هغه که د علم باره کښې وي اوکه د دنیا او که څهٔ نور کار وغیره وي او دا پکار هم دي، چې سوال دخپل حد په دایره کښې اوشي... زمونږ د استاذانو خبره چې ((جوزیاده سوال کرے گا' وہ زیادہ علم حاصل کرے گا))
دې تپوسونو سره به زمونږ په ژوند کښې راولاړې ټولې کشالې حل کېږي او په علم کښې به اضافه او وسعت پیدا کېږي او یقیناً زمونږ د ژوند د تېرولو دپاره هم د هغه ګټوره لاره ده.
د میاصیب سره خبرو اترو، سوال او ځواب کښې راته میاصیب اووئیل چې:
((زما د نوکرۍ دېرش کاله پوره شول په دې دېرشو کالو

کښې ما د ډېرې مجبورۍ نه ځان له یو موټرسائیکل واخیستو او زما کور تر اوسه پورې کچه (خام) دے، ما نوے کړے نهٔ دے یعنی پوخ کړے مې نه دے او دا بلکل رښتیا خبره ده چې کله زهٔ، عارف، عمرخالد او اجمل د میاصیب تعزیت دپاره د هغوی کور ته لاړو، نو هم هغه شانې کور یې وهٔ. ما سوچ اوکړو چې واقعي میاصیب په صداقت باندې خپل ژوند تېر کړو....
دا منظر په یقین سره زما د کلاس ملګرو نه به هېروي، خو ماته داسې یاد دے لکه دا اوس ساعت... مونږ په لسم کلاس کښې وو... او مونږ ته درې میاشتې چھټیانې ملاو شوې. په یو حساب زمونږ اخري ورځ وه نو میاصیب په هغه ورځ هم مونږ له خپل د انګلش نوټسونه راکړل او د هغې پیسې یې لا تر اوسه پورې وانخستې... د داسې شخصیت ښهٔ هېرول زهٔ ډېر بد ګڼم...
بیا څهٔ ډېر وخت پس ما میا عادل نثار صیب سره پهٔ فون رابطه اوکړه چې مونږ به د میا صیب ملګرو سره ملاقات کوو چې هغوی د میاصیب پهٔ اړه څهٔ تاثرات لري... او د هغوی سره د میاصیب ځنګه او په څهٔ ډول ناسته ولاړه شوې... نو مونږ بیا یوه ورځ اوټاکله چې د میاصیب ملګري ډېر دې هم په کلي کښې او هم پهٔ ښار کښې خو تر خپله وسه پورې به مونږ په کښې ځینو ځینو سره ملاقات وکړو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

◈ ډاکټر نصير احمد:

ډاکټر نصير احمد صيب د مياصيب ډېر نږدې دوست دے. نصير احمد صيب خپله د ډېر کمال خاوند او ادبي انسان دے. حاضر وخت د خليل مهمند کېمرج سکول چېرمين دے. ډاکټر نصير احمد صيب د مياصيب په ژوند مونږ ته يو مختصره شان رڼا واچوله، او د مياصيب په مرګ ډېر خفه وو او وئيلې يې چې مرګ زمونږ نه يو ښه دوست، ورور جدا کړو... د خپلو خبرو وضاحت يې په دې ډول وکړو چې مياصيب يو با عمله با ضميره، قابل او حساس علمي، ذوق لرلو... خو يو اځې تر دې حده نۀ چې د علم مجنون وو، بلکې ورسره په کښې چې کوم اوصاف وو هغه يې د سيرت، صورت او شخصيت داسې عکاسي کوله لکه څنګه چې ملغلره په هر اړخ برېښنا کوي... ډاکټر صيب د خپلو خبرو لړ وضاحت نور وکړو چې مياصيب ډېر خوش اخلاق، مهذب، خاکسار او د اخلاص و محبت نۀ ډك طبيعت لرلو. د معاشرې د حالاتو، واقعاتو د ژوند د کړکېچنو مسئلو نبض شناس وو... او د دې مسئلو د حل کولو يا مقابلې کولو يو لوی استاذ وو... د ژوند پۀ مثبت اړخونو يې کوشش کړے وو. ودۀ يې ورکړې وه او د ژوند منفي اړخونه يې د مثبت اړخونو پۀ قوت حاصل کړي وو. ډاکټر صيب ډېر په

خفګان سره د يو خبرې اظهار وکړو چې مياصيب به ماته زما د سکول په اړه څه داسې خبرې کولې چې ما به نه منل، خو اوس د مياصيب هغۀ خبرو ته ما ځان تسليم کړو. او منم يې... د دې خبرې نه مونږ ته د مياصيب دور انديشي معلومېږي، چې د هغوی نظر صرف په حال نه بلکې د مستقبل لپاره به يې هم سوچ کولو... ويل يې چې مياصيب به ماله سکول ته کله کله راتلو او په هغې کښې به يې علمي اصلاحات کول... چې د هغه په برکت به سکول ودۀ کوله. ويل يې چې د سکول په مېټنګونو کښې به هم مياصيب مونږ سره شريك وو. او استاذانو ته به يې د درس او تدريس طريقې ښودلې... چې کله به ماته څۀ مسئله پېښه شوه نو ما به زر مياصيب سره مشوره وکړه او د هغې څه حل به راوتو... ډاکټر صيب مونږ سره د مياصيب يو خاطره شريکه کړه. چې يو ځل مياصيب څۀ ضروري کار پيسې روان وو تادي پرې وه... دې وخت کښې يو نامعلوم سړے راغلې او د مياصيب نه يې څۀ تپوس اوکړو نو مياصيب هغه خپل ضروري کار پرېښودو او ورسره روان شو. او هم په دې اخلاص کښې به مياصيب مېړنے وو چې د هرچا به پکار راتلو...

◈ شمس السلام صېب:

شمس السلام چې اوس وخت کښې پرنسپل دے او خپل تعليمي هلوځول کښې مصروف دے او په خپل لنډتنګ وخت کښې يې مونږ له وخت ويستو او د مياصېب په ژوند يې راته يو څو ګټورې خبرې اوکړې... شمس السلام صېب او مياصېب په کال ۱۹۸۲ء کښې بطورِ د سکول د ((ډرائينګ)) استاد په حېثيت يوځاې شوے وۀ او بيا په ۱۹۸۸ء کښې مياصېب ايس-ايس-ټي شو او د وخت سره سره د دوی پروموشن کېدو. په نمبر ۲ سکول کښې هم شمس السلام صېب او مياصېب ۵ کاله يوځائے وو شمس السلام صېب د مياصېب په اړه ډېر ښۀ معلومات راکړو... و وئيل چې زما او د مياصېب په خپلو کښې رورولي وه په ګپ شپ کښې هم به مونږ يوبل سره آزاد وو... وئيل يې چې کله به زۀ خپل کور کښې يواځې وم او يا به د مياصېب په کلي کښې څۀ مسئله وه نو مياصېب به ما ځان سره خپل کور ته راوستو. او شپه به يې راسره اوکړه. وايي چې ما به مياصېب ډېر چېړل کله به مې ترې کتاب پټ کړو، کله به مې ترې موبائيل پټ کړو... څنګه چې مونږ د مياصېب د چائيو د عادت په باره کښې ذکر کړے وۀ، نو شمس السلام صېب هم داسې وئيل چې چائے او وچ پۍ به يې ځان سره

ګرځول... وايي چې ما به مياصېب ته په خندا کښې وئيل چې: "مياصېب ما به د شپې نه چيړې... او خوب به راله نه خرابوې... دا بېټك دے او خواکښې ورسره باورچي خانه ده چې څۀ دې هم پکار وي ورځه ورته..." وايي چې کله به زۀ د شپې راويښ شوم نو مياصېب به چائے څښکل او اخبار به يې کتل... وئيل يې چې مابه ورته وئيل: "ته خو ټوله ورځ نااوزګار يې او تر د شپې ناوخته پورې مصروف يې نو دا کوم وخت کښې خپله مطالعه کوې؟" نو راته به يې وئيل چې: "بس چې د شپې د خوبه را بيدار شم نو مطالعه کوم"... وئيل: "چې کله په سيمونو کښې پيکج وغېره راوتل نو بيا به مې مياصېب په موبائيل تنګول" وايي چې مياصېب د غاښونو نه کمزورے وۀ، نو چې کله به مونږ ملګرو خپلو کښې د کبانو پروګرام اوکړو نو کبانو سره د ذائقې او خوند دپاره ((سرکه)) هم ږدي .... نو مياصېب به په هر شي کښې د ډوډۍ وخت کښې ځان له ډوډۍ ماتوله (چورې کوله) نو په ((سرکه)) کښې به يې ډوډۍ ځان له ماته کړه... او د مياصېب د غاښونو په اړه مياعادل نثار صېب وئيل چې مياصېب به د غاښونو ډېر خيال ساتل په ورځ کښې به يې خامخا پنځه ځل مسواك استعمالوو.

شمس السلام صېب د خپلو خبرو لړۍ برقرار اوساتله او وئيل يې چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ چې د نمبر ۲ سکول نه لاړم نو بیا به می هم د میاصېب سره ملاقاتونه کېدل... نو چې کله به هم زۀ نمبر ۲ سکول ته د میاصېب ملاقات له راغلم نو میاصېب به پۀ ((سټاف روم)) کښې د قهوې وغېره لنګر چلولو... او هره ورځ به یې په سټاف روم کښې موجوده استاذانو باندې قهوه څښله او د چائیو خرچه به ټوله میاصېب کوله... او دا خبره حقیقت هم دے چې یوځل زما ملاقات د حبیب الرحمن صېب سره اوشو چې ما سره عمرخالد ملګرے وۀ. حبیب الرحمن صېب هم د میاصېب د قهوې صفت راته وکړو چې:

"میاصېب په قهوه پخولو کښې ډېر ماهر وۀ او مونږ ته یې اوس هم د قهوې هغه لنګر یاد دے چې پۀ ډېر اخلاص سره به یې مونږ له قهوه پخوله" شمس السلام صېب وئیل، چې ما به ورله کور کښې چائے پخولو نو ما به ورته چائے اوښودې چې څنګه دي؟

په چائے به هم پوهېدو... چې د رنګ والا چائے به وو نو نۀ به څښکله... بغېر رنګ والا چائے یې څښکله... دې خبرې سره میا عادل نثار صېب وئیل چې کله به میا صېب زۀ ښار ته رالېږلم نو د "مصالحې" یا چائیو وغېره پسې نو باقاعده به یې راته دکان په ګوته کړو چې فلاني ځائے کښې به د فلاني دکاندار نه به مصالحه او فلاني نه به چائے راواخلې...

((شمس السلام صېب)) وئیل چې ما به کله کله میاصېب غصه کولو د پاره ورته وئیل چې:

"مړه کېښنه نالائقه!" خو نه به غصه کېدو... وئیل یې چې بیا بچو ورله کله انټرنیټ برابر کړو... نو د سحر مونځ نه به یې مخکښې ایکسپریس نیوز کتل...

د میا صېب د انګلش په اړه شمس السلام صېب هم ډېر حېران وو چې ده په انګلش دومره څنګه عبور حاصل کړے وۀ... بیا یې وئیل چې زما پۀ کوځه کښې هم د میاصېب یو څو ملګري وو، چې کله به میاصېب راغے نو بیا به هغه ټول ورته راغونډ شول او ګپ به مو ورسره لګول... وئیل یې چې میاصېب ډېر باهمت انسان وۀ... دا به پۀ سائیکل باندې کلي ته تلو راتلو... تر ډېر وخت پورې میاصېب په سائیکل ګرځېدو...

وئیل یې چې "اوس مونږ ملګري چې راغونډ شو، نو د میاصېب کمی په کښې ډېر محسوسه وو... " د دې خبرو په لړ کښې میا عادل نثار صېب د میاصېب یو عادت بیان کړو چې د ناشستې حلوه یې ډېره خوښه وه... اکثر چې په ګاډو خرڅېږي نو دې له به اودرېدو او حلوه به یې ترې خوړه... شمس السلام صېب راته یو "نایي" په ګوته کړو چې کله کله به میاصېب هغه ته په زمکه کېښناستو خپل وېښته به یې پرې سمول... او اوس هم چې زۀ کله په هغه لار را تېر شم او هغۀ نایي ته وګورم نو

ماته میاصېب را یاد شي... د شمس السلام صېب سره د تفصیلي خبرو نه پس میاعادل نثار صېب زمونږ ملاقات بل ملګري سره اوکړو.

◈ حاجي ګل زاده صېب:

د میاصېب د وړوکوالي ملګرے وو... د عمر پۀ لحاظ ترې میاصېب لږ شان مشر وۀ. حاجي ګل زاده صېب او میاصېب پۀ یو سکول کښې زده کړه کړې، خو د سکول د جماعت په نزد میاصېب ترې یو څو جماعت مخکښې وۀ. حاجي ګل زاده صېب هم د میاصېب مقصدي ژوند په اړه راته یو څو خبرې اوکړې... وئیل یې چې میاصېب د مذهب پۀ میدان او د سیاست پۀ میدان کښې ډېر مخکښې وۀ... میا صېب یو نر پښتون او پوخ تبلیغي سړے وۀ او زمونږ پۀ کلي کښې یو معزز تبلیغي وۀ... زمونږ به یې ډېره رهنمایي، اصلاح کوله... وئیل یې چې میاصېب دومره همدرد انسان وۀ چې په چا به څۀ تکلیف وۀ نو هغه به وئیل نه میاصېب به ترې خپله پښتنه کوله چې څۀ حال دے؟ حاجي ګل زاده صېب پۀ خپل کلي کښې یو وړوکے شان د دوایي (مېډېسن) دکان دے نو وئیل یې چې زما کله په ښار کښې دکان وۀ نو چې میاصېب به کله سکول ته تلو نو هم به راسره ملاوېدو او چې کله به د سکول نه فارغ شو نو هم به راسره ملاوېدو... بیا چې کله کلي ته راغلم نو شپې به راسره تر ناوخته پورې ناست وۀ، ګپ به مې ورسره لګول. د دې خبرو سره حاجي ګل زاده صېب لږ ژړغونے شانې شو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حاجي ګل زاده صېب دې يوې خبرې زما هم طبيعت لږ ګډوډ کړو چې مياصېب د هيرولو نه وۀ، خو مونږ په زوره هېر کړو، واقعي چې مونږ څو څو ځله کوشش وکړو چې مياصېب هېر کړو خو مياصېب نۀ هېرېږي د هغه يوه يوه خبره راياديږي... دې خبرو په مينځ کښې مياعادل نثار صېب وئيل چې مياصېب څنګه پۀ هسپتال کښې به مونږ ته وئيل چې ماله فلانے شے راوړئ نو هم داسې به يې ((حاجي ګل زاده صېب)) ته فون وکړو او لکه د رور پۀ شان به يې ورته ووئيل چې راځې نو ماله درسره کهير يا فرني راوړه...

حاجي ګل زاده صېب وئيل چې مياصېب دومره ساده او دومره اعتمادي انسان وۀ چې ماسره به ناست وۀ او جينکو به ورته فون اوکړو او تر ډېر وخته پورې به ترې سوالونه تپوس کول.

حاجي ګل زاده صېب د زړۀ نه ډېر کمزورے وۀ نور توان يې ونۀ لرل او د سترګو يې اوښکې روانې شوې او مونږ ته هم دا مناسب ښکاره نه شو چې زاړۀ يادونه ورله را تازه کړو او په زخمونو يې مالګې اودوړوو او دلته مو ورسره خپلې خبرې راغونډې کړې.

◈منيجر عنايت الله صېب:

منيجر عنايت الله صېب چې په دې وخت کښې پۀ بينك کښې د منيجر پۀ توګه خپل خدمات ترسره کوي... منيجر عنايت الله صېب د ميا صېب کلي وال هم دے او د ۴۰-۳۵ کلونو يې دوستانه هم ورسره وه... منيجر عنايت الله صېب وئيل چې زۀ او ميا صېب د يوبل پۀ طبيعت ډېر پوه وو او چې کله به ماته څه مسئله را پېښه شوه يا به مياصېب ته نو مونږ زر يوبل سره ملاؤ شو او څه حل به مو ورته را ويستو... بيا يې د مياصېب سره د مينې پۀ اظهار کښې د خپلو خبرو وضاحت داسې اوکړو چې:

"زما د بينك پۀ اړه به مياصېب سره ډېر معلومات وو او مياصېب د تعليم په اړه به ما سره وو... چې کله به ما په محفل کښې د تعليم په اړه خبرې کولې... نو خلق به راته حېران شول او راته به يې وئيل چې: ((تۀ څۀ تعليمي اداره کښې ملازم يې چې د تعليم په اړه دومره معلومات لرې؟))"

نو وايي چې:

"ما به د مياصېب حواله ورکړه چې دا هر څۀ ما د مياصېب نه زده کړي دي او کله چې به مياصېب په کوم محفل کښې د بينك پۀ اړه څۀ خبرې کولې نو خلقو به ترې پۀ تعجب سره تپوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو چې:

"تهٔ بینك کښې منیجر یې چې دومره معلومات درسره دی؟"

نو وایې چې میاصېب به زما حواله ورکړه چې دا ټول معلومات ماته دیو ملګري نه ترلاسه کیږي.

منیجر عنایت الله صېب د میاصېب یوه واقعه مونږ ته ذکر کړه چې:

یوه ورځ زهٔ او میاصېب پـه لاره کښې پـه داسې چـاق چـاق قدمونو تېز تېز روان وو، نـو مـونږ سره دریم ملګـرے هـم مـل شو... نو د هغه ملګري زمونږ تېز رفتارۍ ته پام شو نو راتـه یـې وئیل چې:

"هلکه څه هامته جامته روان وئ"

نـو پـه دې کښـې ورتـه میاصـېب ډېـر ښائسـته او د خنـدا ډك جواب ورکړو چې:

"کسان گدھوں کو ہانک رہے تھے اور گدھے بچارے کسان کی وجہ سے ھینک رہے تھے"

نو هغه خبره یې خندا پلو ته بوتله.

منیجر عنایت الله صېب وئیل چې ټوله ورځ د بینك پهٔ کارونو کښې او حسابونو کښې به ډېر ستړے شوم... پـه اعصابو بـه مې بوج وهٔ، نو چې میاصېب سره به مې ملاقات وکړو نو هغه ستړیا به مې بالکل ختمه شوه... او پهٔ ګپ شپ به مو خپل ټول

تکلیفونه هرڅهٔ تر څهٔ وخت دپاره هېر کړل...

منجیر عنایت الله صېب د میاصېب د تعلیم او د مطالعې پهٔ اړه دا وئیل چې زهٔ او میاصېب بـه تـر ډېـر ناوختـه پـورې د میاصېب پهٔ حجره کښې ناست وو او خپله مطالعه بـه مـو کوله... کله کله داسې شپې راغلې چې مونږ به تر سهاره پورې ویښ وو او په خپله مطالعه کښې بـه مصروف وو... چې سهار به شو نو زهٔ به خپل دفتر ته لاړم او میاصېب به خپل سکول ته لاړے... وئیل یې چې زهٔ او میا صېب یوبل سره دومره نژدې وو چې زهٔ به چې حکومت له طرفه کوم ځاې ته (ټرینګ) تـه لاړم... نو میا صېب ته به زما ځائے معلوم وهٔ او میاصېب به چې په کوم ځائے پهٔ ټرینګ کښې وهٔ نو هغه به ماته معلوم وهٔ... او صرف تردې پورې زما او د میا صېب معلومات محدود نه وو چې مونږ تـه بـه دیوبل ځائے معلوم وو؟ بلکې چې موقع بـه ملاوېده نو یوبل له به د ټرینګ ځائے ته هم ورتلو.

وئیل یې چې کله به د بینك له اړخه څهٔ پروګرام وهٔ او پـه هغې کښې به د یار دوست اجازت هم وهٔ، نو ما به ځان سره میاصېب بوتلو... او چې د میاصېب به په کوم ځائے کښې پروګرام وهٔ او د ملګرو اجازت به هم وهٔ، نو پهٔ هغې کښې به میاصېب زه ځان سره بوتلم او بیا یې وئیل چې د میاصېب د برکته ما ډېر ځیان ولیدل او چې کله به زما چھټي وه او لږ شان به بور شوم نو زر

(c) ketabton.com: The Digital Library

به مې میاصیب ته فون اوکړو چې راشه... که میاصیب به وزګار وۀ نو ضرور به راتلو... او که نۀ به وۀ اوزګار نو ماته به یې ځائے پۀ ګوته کړو چې ته هلته راشه.

د منیجر عنایت الله صیب نه مونږ ته دا معلومات هم تر لاسه شو چې په آخره کښې میاصیب په ګلبهار علاقه کښې اکیډمي پرانستې وه نو تقریباً یو کال به زۀ هلته سهار ورتلم ځان سره به مې پی. شوده او ډوډۍ واخسته او هم هلته به مو پخه کړه او ناشته به مو اوکړه... ده دې خبرې نه پس منیجر صیب لږ ژړغون شانې شو او آواز یې په مرۍ کښې اونښتو او وئیل یې چې:

"کله هم چې زۀ د هغه اکیډمۍ پۀ لاره تیریږدم نو ورته نه ګورم... ځکه چې ماته میاصیب او هغه زاړۀ وختونه رایادیږي او زړۀ مې خفه کیږي"

منیجر عنایت الله صیب وئیل چې یو ځل پۀ دسمبر کښې راته امیر عالم صیب چې د میاصیب زوړ ملګرے دے... فون یې راته اوکړو چې زۀ د کوره لرې یم ته اکیډمۍ ته ورشه اوګوره میاصیب ناروغه دے... نو زۀ زر اکیډمۍ له ورغلم... چې اومې کتل نو میاصیب بیمار وۀ او د فالج علامات پرې ښکاره وو ما زر تر زره ډاکټر ته بوتلو... او ډاکټر نه چې اوزګار شوم نوخپل کور ته مې راوستو او حجره کښې مې ورته د هیټر انتظام اوکړو... دې نه پس بیا کور واله پۀ صحیح توګه

هسپتال کې داخل کړو او هم په دغه دوران کښې زۀ عمرې له لاړم، چې د عمرې نه فارغ شو او په ائیرپورټ چې کوز شو نو د کور تلو نه مخکښې مخکښې زۀ میاصیب له هسپتال ته لاړم نو طبعیت یې لږ شان ښه وۀ... بیا د دې نه ځلور میاشتې پس بیا ناروغه شو او علاج لپاره یې پینډۍ ته بوتلو... د روژې میاشت وه او په روژه کښې زۀ د میاصیب تپوس له پینډۍ ته لاړم ډیر خوشحاله شو میاصیب زما پۀ راتګ او وایې چې ډیرې د زړۀ خبرې یې راته وکړې او یو فهرست یې راته وښود... د خپل اوږد سفر د تلو نه مخکښې یې دا ځۀ د لین دین فهرست وۀ.

د مینجر صیب پۀ دې خبرو سره زما پۀ زړۀ کښې یو درد را پورته شو سترګې مې د اوښکو نه ډکې شوې او پۀ زوره مې ځان ټینګ کړو... او د میاصیب حوصلې ته حیران شوم...

د مینجر عنایت الله صیب د تفصیلي او ګټورو خبرو نه پس د منیجر صیب زوی عامر صیب چې حاضر وخت کښې د دولسم جماعت زده کونکے دے. عامر صیب هم د میا صیب پۀ اړه ځۀ خبرې مونږ ته اوکړې... عامر صیب وئیل چې میاصیب چونکه د چائیو ډیر شوقي وۀ نو مونږ خاص د میاصیب لپاره د (بجلۍ چینك) اخستے وۀ چې دبجلۍ په زور به پۀ کښې چائے پخېدو... وئیل یې چې ما ترې ځۀ وخت پورې پړهایي (ټیوشن) هم کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وۀ او یو ځل یې ماته د انګلش ټسټ راکړو نو زما خط خراب وۀ، کله چې میاصېب له ما خپل لیکل یوړو... نو میاصېب څنګه زما لیکل او کتل نو راته یې ووئیل چې: "دا خو درله زۀ په غور سره نه ګورم"

ما ووئیل ولې؟

وایې: "دې لیکلو ته خو دې اوګوره (D) له دې خیته ډېره راویستې ده" د میاصېب د خط پۀ اړه هم ډېر مهارت لرلو.

عامر صېب بیا یو بله واقعه راته ووئیله چې میاصېب به زمونږ کور ته راغلو... زمونږ کور مخې ته به یې خپل موټرسائیکل اودرولو نو ما به ورته ووئیل چې: (سر زۀ به یې کور ته دننه کړم)

نو راته یې وئیل چې:

"ما ورته داسې تالا اچولې ده چې د چا پلار یې هم نه شي بوتلے"

چونکې زۀ او میاعادل نثارصېب د منیجر صېب کور ته تلي وو نو میا عادل نثار صېب راته هغه تالا پۀ خپل موټرسائیکل پورې تړلې وښوده.

منیجر عنایت الله صېب پۀ دې یوې خبرې خپلې خبرې راغونډې کړې او پۀ ډېر سوخت سره یې اوئیل:

"مونږ د میاصېب کمې ډېره محسوسوو---!!!"

◈امیر عالم صېب:

امیر عالم صېب (ریټائر پرنسپل) د میا صېب پۀ خاص ملګرو کښې دے. د میاصېب سره یې د ۱۹۸۸ء نه یارانه دوستانه وه امیر عالم صېب د میاصېب پۀ اړه مونږ ته ډېر ښۀ معلومات راکړو او د میاصېب پۀ اړه یې دا تاثرات لرل چې میاصېب یو قناعت پسند، انسان وۀ د چا مال او پیسو ته یې زړۀ نه خوشحالول. صبرناکه شخصیت وۀ او په دوستۍ کښې صادق وۀ هر پردے بچے به یې خپل بچے ګڼل... او د خپل وس نه زیات به یې پرې تعلیم کولو پام کوو. وئیل چې ما سره به یې خپل د زړۀ څۀ نا څۀ راز وئیل او خپلې ډېرې قیصې یې زما زوی ته کړې... د دې وجه داوه چې ما د خپل زوی چې (جواد خان) نومېږي د هغه د پړهایي (ټیوشن) لپاره یو ملګر سره خبره کړې وه خو هغه سره مې سمون رانغے. په دې وخت کښې چرته میاصېب خبر شوے وۀ... او ماله راغے او راته یې ووئیل چې زۀ به ستا زوی ته پړهایي (ټیوشن) کوم او هغه هم مفت.

ما ورته ووئیل چې ستا خو خپله ډېر مصروفیات دي نو راته یې وئیل یې چې:

"زۀ ستا پکار رانشم او ته زما پۀ کار رانه شې نو دا خو دوستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روږولې نه شوه"

نو وئیل یې چې بیا یې زما زوې ته پړهایې (ټیوشن) شروع کړو نو میاصیب به څکه زما زوې ته خپلې ډېرې قیصې کولې...

امیر عالم صیب د خپلو د خبرو وضاحت کښې دا خبره را په ډاګه کړه چې زۀ به کله کور کښې یواځې وم یا به مې زړۀ تنګ شو نو میاصیب ته به مې فون وکړو چې ځان زر را رسوه راله... میاصیب بۀ ما کله کله کور ته هم شپې له راوستو او ماسره یې کافي شپې کړې دي.

د امیر عالم صیب د خبرو په لړ کښې دا خبره هم واضح شوه او بلکه د نورو ملګرو او زامنو نه هم دا خبره ثابت شوې چې د میاصیب د سي- ایس-ایس ډېر ارمان وو. امیر عالم صیب وئیل چې په خپلو بچو یې کوشش کړے خو قسمت ته منظور نه وه ... وئیل یې چې میاصیب یو ورځ زما کور ته راغے ثهرې نه یې د خفګان اثرات معلومېدل. ما ترې تپوس وکړو چې میاصیب ولې خفه یې؟

راته یې وئیل چې زما مشر زوی میا راشد نثار خو KMC ته لاړے.

"نو ما ورته ووئیل چې خوشحاله پرې شه کنه؟"

وئیل یې چې:

"زما ارمان وۀ چې زۀ پرې C.S.S وکړم"

امیر عالم صیب وئیل چې بیا یې وخت پۀ وخت د خپلو بچو نه هم د سي- ایس- ایس هغه ارمان قطع شو... نو بیا یې زما زوي جوادخان ته ملا اوتړله چې دا به د سي- ایس- ایس دپاره تیاروم خو د هغه نه هم نا امید شو... خو د میاصیب د اسي- ایس-ایس ارمان په زړۀ کښې په غورځنګ وۀ.

بیا څه وخت پس یې د سي-ایس-ایس دپاره اکیډمۍ هم پرانسته خو د میاصیب پۀ طبیعت د سي-ایس-ایس شوق لرلو والا شاګرد ورته ملاؤ نۀ شو. د امیر عالم صیب د دې خبرې نه پس ماته خپل ارمان لکه د مجرم اودربدل چې زما خپله ارمان وۀ چې زۀ دې د میاصیب پۀ ژوند افسر شم... خو مرګے ډېر ظالم دے په چا رحم نۀ کوي، خو بیا هم میاصیب چې ماته کومه لاره سمه کړې وه پۀ هغې زۀ خپل مزل کوم لکه د دې شعر په معنې چې:

موت آگئی نہ ہو مرے ذوق امید کو
محرومیوں میں کیف سا پانے لگاہوں میں

د میاصیب نه محروم خو شوم خو ده هغه رانښودلي هر څه نه د ژوند رڼا او خوند اخلم...

امیر عالم صیب ډېر د سوخته او د غم ډکه خبره وکړه چې:

((په میاصیب خو بچي یتمان شول خو د میاصیب ملګري یعنې مونږه هم د یو ښه دوست نه محروم پاتې شوو.))

(c) ketabton.com: The Digital Library

امیر عالم صېب یو ډېره خوندوره خبره وکړه چې میاصېب د
خپلې مرضۍ مالك وۀ... میاصېب به چې کله څۀ خبره وکړه او
زۀ به پرې پوهه شوم چې زما د خبرې ګنجائش پۀ کښې نشته نو
بیا به زۀ د میاصېب مخې له نه ورتلم... دې کښې به ځینو
ملګرو وئیل چې:

((امیر عالم: میا صېب وران کړے دے خو په دې کښې اصل
خبره دا وه چې زۀ د میاصېب د دوستانې نه نۀ شوم صبرېدے)).

امیر عالم صېب د میاصېب د قناعت پسندۍ په اړه راته یو
عجیبه قیصه وکړه چې یو ځل میاصېب څه دوایي اخستله نو
پیسې یې پکار شوې... خپلې پیسې ترې کور پاتې شوې وې
ما پسې راغے چې د څومره پیسو دوایي پکار وه هومره پیسې
رانه طلب کړې نو ما ورته اضافي پیسې ورکړې نو واپس
راکړې چې زما دومره نه دي پکار.

نو بیا زۀ په کور نه وم او میاصېب راغلے وۀ او پیسې یې کور
پرېښې وې.

نو تردې حده پورې به میاصېب فضول خرچي نۀ کوله.

بقول امیر عالم صېب ((چې میاصېب به په کتابونو او اخبارونو
ډېره خرچه کوله.))

امیر عالم صېب پۀ دې خبرو هم مونږ ته رڼا واچوله چې:

((میاصېب ویل چې زۀ ترهګرۍ خلاف یو کتاب لیکم خو دا به

یې ورسره هم وئیل چې:

((که بالفرض زۀ دا کتاب اولیکم، نو ماته به پۀ پاکستان کښې
ژوند تېرول ګران شي... که زۀ ترې لاړ شم نو زما بچو ته به ژوند
ګران شي)).

امیر عالم صېب سره بیا د سي-ایس-ایس پۀ اړه څۀ خبره راغله
نو چونکه ما سره میاعادل نثار صېب هم موجود وۀ نو میا
عادل نثار صېب ووئیل چې:

((مونږ به چې کله کور کښې څۀ مرمت کول نو میا صېب به راته
وئیل چې: څۀ دپاره دومره خرچه کوئ؟ سي-ایس-ایس وکړئ
ښۀ ښایسته تیار کور به درته ملاؤ شي، نو وایي ډېر ارمان یې
وۀ د سي-ایس-ایس))

امیر عالم صېب وئیل چې میاصېب دوه ځل د سی ایس ایس
امتحان ورکړے وۀ د اول ځل انټرویو خو مونږ مخکښې ذکر
کړے... دویم ځل باندې امیر عالم صېب وئیل چې په پرچو
کښې یې ښۀ نمبرې راغلې وې، خو په انټرویو کښې ترې سوال
غلط شوے وۀ، نو میاصېب ورته وئیل چې تاسو سوال سم
کړئ زۀ به جواب درکړم. نو د دې د وجې میا صېب بیا په سي
ایس ایس کښې ناکامه شوے وۀ. نو ده دې ناکامتیا دوجې د
میاصېب په ذهن کښې دا خلا پیدا شوې وه چې مانه به یو
شاګرد هم نالائق نه پاتې کېږي. پۀ خپلو پیسو او پۀ خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوشش به زه هغه تعليم سره مخ کوم او د تعليم په اړه مونږ
ځای په ځای خبره کړې چې مياصيب به خلقو له په خپله خرچه
داخله کوله.
امير عالم صيب وئيل چې: زۀ د مياصيب په طبيعت باندې
دومره پوهه وم چې يو ځل مياصيب څۀ لانجه وغيره کړې وه نو
ماله کور ته راغلے او په غصه وۀ او راته يې ووئيل چې:
«زۀ ريټائرمنټ اخلم»
چونکه زۀ خو پرې پوهه شوم چې سړے غصه دے نو ما ورته
ووئيل چې:
«اوس په آرام اوده شه خوب وکړه سهار به درخواست وليکو
او دواړه به لاړ شو استعفٰی به واخلې»
چې سهار شو نو غصه يې سړه شوې وه نو هغه د استعفٰی
اخستلو لانجه ختمه شوه.
وئيل يې چې: مياصيب ډېر نر سړے وۀ کله چې به مياصيب
سره مېلمانۀ وو او زۀ به کور کښې نۀ وم، نو زما زوی
(جوادخان) ته به يې آواز وکړو چې د حجرې دروازه خلاصه کړه
ماسره مېلمانۀ دي او وئيل يې چې تردې حده پورې مونږ يوبل
سره جوړښت درلود چې ما به ذاتي مشوره چې رور سره هم نشو
کولے مياصيب سره به مې کوله. او د دې وجه هم دا وه چې
مياصيب امانت دار سړے وۀ او ديو خبره به يې بل چاته نه

کوله راز به يې پۀ راز ساتلو. سپك لمن انسان نه وو.
امير عالم صيب هم د مياصيب د چائيو په اړه ووئيل چې چائے
چيني هرڅه به يې ځان سره ګرځول نو ما به ورته کله کله وئيل
چې «زما کور ته راځې نو دا شيان ځان سره مه راوړه. زما کور
کښې باورچې خانه شته. څۀ دې کار وي ماته وايه زۀ به درله
پخوم» او بل دا چې مياصيب زما کور ته هډو پردے کور
ويلې نۀ وۀ چې رابه غلو نو راته حکم به يې کول چې نن دا شے
پوخ کړه زما پرهيز دے دا راوړه... بيا يې وئيل چې:
يو ځل مې کور ته شپې لپاره راوستو او ورته مې ووئيل چې
داسې ذاتي مشوره درسره کوم... نو په دې وخت کښې ورته د
کور نه فون راغے نو اول يې ورته په فون ووئيل چې زۀ نۀ شم
درتلے، نو خبره داسې سنګينه شانې وه، نو رانه روان شو او
راته يې وئيل چې «سبا به ګپ لګوو» نو بيا مونږ هغه مشوره د
غرمې وخت کښې وکړه.
امير عالم صيب وئيل چې په دې ۳۰-۳۵ کالو کښې مانه ميا
صيب صرف دوه ځل خفه شوے.
امير عالم صيب خپلې خبرې په دې سو درد نه ډك لفظونو
کښې راته ووئيل چې:
«هره شپه هر ساعت راته مياصيب نېغ اودرېږي او ژړا راشي»
د مياصيب د ټولو ملګرو سره د ملاقات او د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياصيب په ژوند تاثرات او مياصيب سره د مينې د اظهار په لړ کښې ماته د اکرام الله ګران بابا دا شعر رایاد شو چې:

د ګـران پـه قبـر کـه وابـښـۀ زرغــون شــي
يـاران ژونـدي دې وي صـحبت دې نـه مـري

◈استاد منصف خان صيب:-

حاضـر وخت منصـف خـان صـيب د هـائی سـکول اسـتادی پـه ښوکی ناست خپل فرايض انجام ته رسوي. منصف خان صيب د مياصيب کلي وال هم دے او ملګرے هم... بقول منصف خان صيب چې ۱۹۸۷-۸۸ نه زما او د مياصيب ياري دوستي ده. منصف خان صيب د مياصيب پۀ ژوند مونږ ته رڼا واچوله وئيل يې چې زۀ دمياصيب پۀ شخصيت او پـه اخلاق چې څومره هم خبرې اوکړم نـو دا بـه داسې وي لکـه پـۀ اوړو کښـې د مـالګې برابر... مياصيب يو ښۀ پلار، ښۀ رور او ښۀ دوست وۀ مـا نـه پـه دومره وخت کښـې يـو يـا دوه ځل خفه شـوے وي او خفګان بـه يې هم داسې وۀ چې ګهنټه پس به مونږ ګپ لګول وئيل يې چې مـا بـه کلـه ډيـر غصـه کـړو، نـو ماتـه بـه يـې اندازه د تندي نـه اولګيده... ډير پۀ سخته به غصه کيدو او زمـا د مياصـيب سره څو ځل ټرانسفر يوځاې شوې او هغه هم پـه يوځـاې کښـې... وئيل چې ما د مياصيب نه ډير څۀ زده کړي کله چې به مياصيب ګړيدو نو ما به ورته پوره غوږ کيښودو زۀ به ميا صيب تـه ډير حيران وم چې مياصيب د الفاظو ذخيره د کوم ځاې نه ياده کړې ده. وئيل يې چې کله به زۀ مياصيب سره ملاؤيدلم نو زيات تر بـه منيجـر عنايـت الله صـيب پـۀ حجـره کښـې زمـونږ ملاقـات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدو... او چونکه پخوا به موبائیل نهٔ وهٔ نو زما د میاصېب
سره په ښار کښې د حاجي ګل زاده صېب پهٔ دکان کښې
ملاقات کېدو. وئیل چې زهٔ صرف یو ځل په ۱۹۹۱ء کښې د
میاصېب سره د ذاتي هلوځلو پهٔ لړ کښې اسلام آباد ته چکر له
تلې وم.

وئیل یې چې میاصېب به کله استاذانو ته ځهٔ ټرېنګ ورکول نو
په هغې کښې به زهٔ هم موجود وم او خپله زده کړه به مې ترې
کوله چونکه میاصېب پهٔ انګلش کښې ډېر ماهر وهٔ نو ما هم
ترې په ۱۸-۲۰ کالو کښې ډېر انګلش زده کړو او میاصېب به
ماله پرې باقاعده شاباسی هم راکول. منصف خان صېب د
میاصېب د ګپ پهٔ اړه ووئیل چې:

«د میاصېب ګپ به هم زمونږ دپاره سبق وهٔ او په هغې کښې به
ترې هم مونږ خپله زده کړه کوله».

بیا یې وئیل چې:

«زه اوس هم په سکول کښې نورو استاذانو ته د میاصېب ذکر
کوم» چونکه میاصېب خو یو ملنګ انسان وهٔ نو منصف خان
صېب د میاصېب د سادګۍ پهٔ اړه راته ووئیل چې:

«کله به په کوم محفل کښې میاصېب ناست وهٔ او پهٔ هغې
کښې به داسې افسران هم ډېر تکبر سره ناست وهٔ... خلقو ته به
دمیاصېب د لباس او حلیې نه داسې معلومېده چې دا چرته

داسې تبلیغي وغېره دے خو چې کله به میاصېب خپلې خبرې
شروع کړې نو ټول محفل به ورته ګوته په خلهٔ شو چې دا څومره
عالم فاضل انسان دے.»

وئیل یې چې:

«زما د ایم ایډ پهٔ امتحان او زده کړه کښې ۷۰ فیصده د
میاصېب مدد وهٔ. ددې وجه هم دا وه چې ما به میاصېب په
قلار نه پرېښود. ځاې به مې ورسره وټاکل چې سبا به پهٔ کوم
ځاې کښې کېښنو چې کلاس واخلو، چونکه موبائیل به نهٔ وهٔ
نو میاصېب به ځاې راوښودو چې:

«فلاني ځاې کښې به کېښنو».

نو په داسې طریقه به ترې ما خپله زدکړه کوله.

منصف خان صېب وئیل چې د میاصېب مرګ زمونږ ډېر څهٔ
خراب کړل زمونږ ماشومان هم دمیاصېب د علم نه محروم پاتې
شول. وئیل یې چې میا صېب به زما بچو ته پړهائي (ټیوشن)
کول، نو ما به ورته د پیسو وئیل چې پیسې درکوم خو
میاصېب به نهٔ اخستې. یوځل مې ډېر پرې غصه کړو نو راته
یې ووئیل چې:

«د خپلو بچو نه څوك پیسې اخلي؟»

ما ورته ووئیل چې:

«هغه خو سمه ده خو ته خو غریب سړے یې زما بیا هم ګزاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي)) خو میاصېب به پهٔ دې خفه کېدو.
وئیل یې چې ((د میا صېب دا منظر رانه نه هېرېږي چې پهٔ اول ځل د بیمارۍ نه لږ ښهٔ شوے وهٔ... زهٔ سره د خپلو بچو تپوس له لاړم، نو میاصېب مې اوکتل ډېر خوشحال شوم طمع مې ترې پیدا شوه، خو میاصېب پهٔ خبرو خبرو کښې پهٔ ناسته داسې د پرېشانۍ جوته اوخوړه، نو زهٔ ډېر خفه شوم)) د دې واقعې سره منصف خان صېب په ژړا شو... او راته یې ووئیل چې ((زهٔ اوس خپل کلي ((موسیٰ زي)) ته هم نه ځم. کوم کوم ځاې کښې زما د میاصېب سره ملاقات شوے هغه ټول ځائیونو ته نه ځم.))
منصف خان صېب د میا صېب سره د خپلې مینې اظهار پهٔ دې الفاظو سره اوکړو چې:
((زما والد صېب او رور مې وفات شو هغه زما دپاره غم وه خو د میاصېب وفات د ټولې معاشرې غم دے))
د خپلو خبرو پهٔ وضاحت کښې دا هم ووئیل چې زهٔ یې دوستانې او مینې ته پهٔ سلام شوم... وئیل یې چې:
((که د میاصېب پهٔ ځاې زما زوی وفات شوے وے نو زهٔ پرې راضي وم... خو د میا صېب پهٔ مرګ نه...))
الله پاك دې د میاصېب د ملګرو دا صحبت تل آباد لري او الله دې دوی له لوئی عمر ورکړي.
د میاصېب د ملګرو سره ملاقات نه پس د میاصېب زوې

میاعادل نثار صېب زهٔ ځان سره خپل کلي ته بوتلم او د میاصېب په قبر مونږ حاضري اوکړه څنګه چې د میاصېب د ملنګۍ طبیعت وهٔ هم داسې یې قبر کچه وهٔ... د میا صېب قبر ته مې کتل ژړا راغله او د عبدالرحمن بابا دا اشعار مې میا عادل نثار صېب ته ووئیل چې:

دوباره دې راتلهٔ نشته په دنیا
نن دې وار دے که دروغ کړې که رښتیا

تېر ساعت پهٔ مثال مړے د لحد دے
مړي چا دي ژوندي کړي پهٔ ژړا

بیا میاعادل نثار صېب ځان سره روان کړم او یو دکان په پلو یې بوتلم او راته یې اوښودو چې دې دکاندار سره به میاصېب تر شپې ناوخته پورې ناست وهٔ.
الغرض دا ټول ګډوډ واقعات، لطیفې ما د دې دپاره اولیکلې، چې زما په خپله حافظه باور نشته او بله دا چې په دې خبرو کښې ما تر خپله حده پورې ریښتین ولي لیکلې... او امید دے چې ان شاء الله په دې خبرو کښې به ما د چا دل آزاري نه وي کړې او محض په دې خبرې ما د میاصېب سره د خپلې سپېڅلې مینې اظهار کړے دے.
زهٔ خپلې خبرې راغونډوم او په اخر کښې د خپل ارمان باره کښې به د خپل معزز استاذ او د ګورنمنټ کالج د اردو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیرمئین خالد سهیل ملك صیب دیو مقالې حواله لیکم، چې دا زما د زړهٔ ارمان وهٔ او حقیقت دے دا به تر ډېر وخته پورې هم داسې وي... هغوی وایي چې:

((خواب دکھانے والے نے خواب دکھائے - لیکن تعبیر نہیں بتائی))

خپلو ښولو استاذانو او خپلو خوږو ملګرو سره د خپلې

بې کچه مینې اظهار

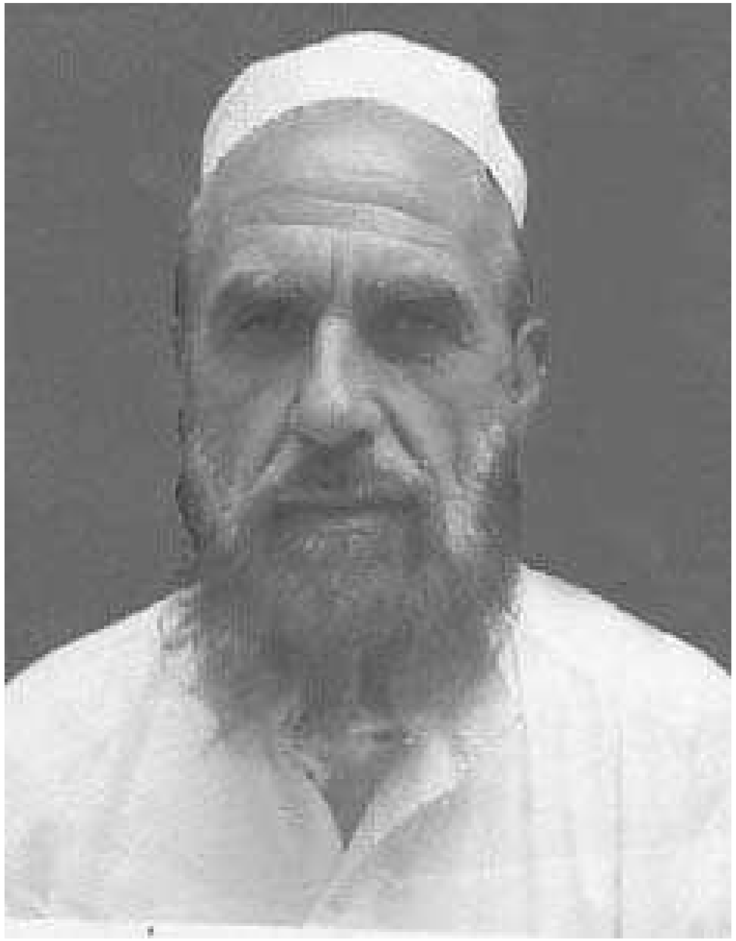

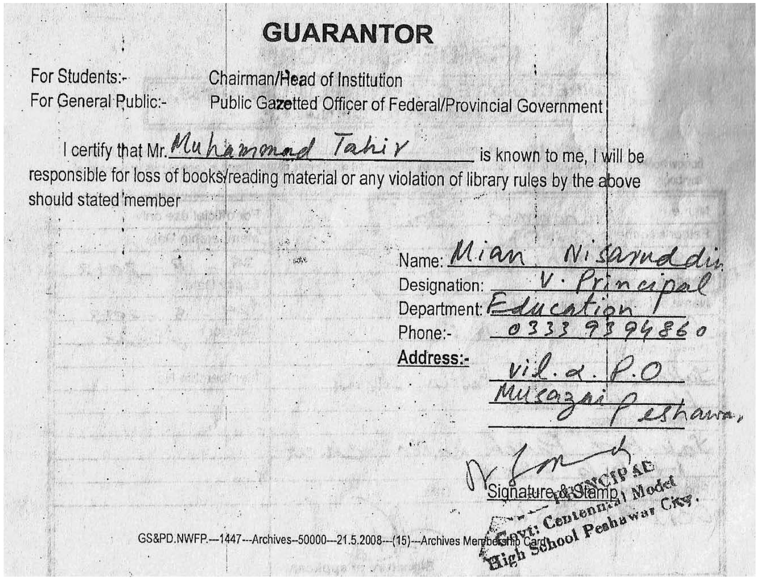

GUARANTOR

For Students:- Chairman/Head of Institution
For General Public:- Public Gazetted Officer of Federal/Provincial Government

I certify that Mr. Muhammad Tahir is known to me, I will be responsible for loss of books/reading material or any violation of library rules by the above should stated member

Name: Mian Nisaruddin
Designation: V. Principal
Department: Education
Phone:- 0333 9394860
Address:- Vil. & P.O Musazai Peshawar.

Signature & Stamp: PRINCIPAL Govt: Centennial Model High School Peshawar City.

GS&PD.NWFP.—1447—Archives—50000—21.5.2008—(15)—Archives Membership Card

دا هغهٔ لیک دے چې میاصیب ماتهٔ په کال ۲۰۱۲ء کښې دستخط کړے وو... بیا مې د عبدالرحمٰن بابا کتب خانې انچارج حاجي صفدرخان صیب په برکت پهٔ کال ۲۰۱۵ء کښې تر لاسه شو.

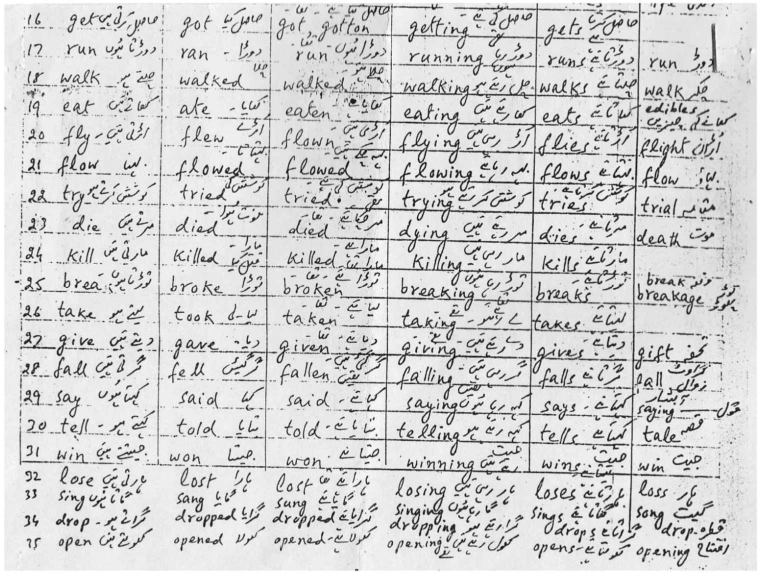

16	get	got	got, gotten	getting	gets	
17	run	ran	run	running	runs	run
18	walk	walked	walked	walking	walks	walk
19	eat	ate	eaten	eating	eats	edibles
20	fly	flew	flown	flying	flies	flight
21	flow	flowed	flowed	flowing	flows	flow
22	try	tried	tried	trying	tries	trial
23	die	died	died	dying	dies	death
24	kill	killed	killed	killing	kills	
25	break	broke	broken	breaking	breaks	break, breakage
26	take	took	taken	taking	takes	
27	give	gave	given	giving	gives	gift
28	fall	fell	fallen	falling	falls	fall
29	say	said	said	saying	says	saying
30	tell	told	told	telling	tells	tale
31	win	won	won	winning	wins	win
32	lose	lost	lost	losing	loses	loss
33	sing	sang	sung	singing	sings	song
34	drop	dropped	dropped	dropping	drops	drop
35	open	opened	opened	opening	opens	opening

دا نوټس میاصیب مونږ ته په نهم جومات کښې را کړے وو، چې تر دې دمه ما سره محفوظ دے.

(محمد طاهر عابد طائر)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library